

Tarihi Süreçte Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) Genel Müdürlüğü Genel Yayın Planlarında Afet ve Acil Durumlar

Disaster And Emergency Situations In The General Broadcast Plans Of The General Directorate Of Turkish Radio-Television Institution (TRT) On The Historical Process

Muhammet KEMALOĞLU*

* Dr., Ankara, Türkiye

Orcid Id: 0000-0001-7542-7517

Sorumlu Yazar / Corresponding Author:
Muhammet Kemaloğlu
TRT Kurumu Genel Müdürlüğü
Güneş Bulvarı, 06550 Oran
Ankara, Türkiye

E-posta / E-mail:
muhammetkeraloglu@gmail.com

Geliş Tarihi / Recived Date:
23 Haziran 2022

Kabul Tarihi / Accepted Date:
27 Aralık 2022

Araştırma Makalesi / Research Article

Atf / Citation:
Muhammet Kemaloğlu, "Tarihi Süreçte Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) Genel Müdürlüğü Genel Yayın Planlarında Afet ve Acil Durumlar" *Türk Dünyası Araştırmaları*, Cilt 133, Sayı 262, İstanbul 2023, s. 1-28.

doi: 10.55773/tda.1134627

Bu makale Creative Commons BY-NC-SA 2.0 tarafından lisanslanmıştır. / This article is licensed under a Creative Commons BY-NC-SA 2.0.

Öz

Afetler/potansiyel enerji kaynakları, çoğu zaman kendi sistemleri/oluşumları/yapıları gereği, kimi zaman da insan etkisi ile meydana gelmekte ve de gerçekleştiği bölgede/bölge etrafında zararlara neden olmakta. Dünya üzerinde kurulu bazı erken uyarı veya alarm sistemleri afetler öncesinde bazı enerji salınımlarını/olaylarını tahmin edilebilse de bazıları tahmin edilemediği gibi afetin gerçekleştiği ilk saatlerde hiçbir şey de yapılamamaktadır. Günümüz kabul görmüş afet yönetimi, zarar azaltma, hazırlık, müdahale ve iyileştirme olmak üzere 4 temel aşamadan meydana gelmektedir. Tüm seviyelerde değişik roller ve sorumlular mevcuttur. Türkiye Afet Müdahale Planı'na göre afetlerle mücadele aşamalarında 28 hizmet grubu bulunmaktadır. Basın/medya kurum ve kuruluşları da afet yönetim sisteminin her aşamasında oldukları gibi özellikle Haberleşme Hizmet Grubu faaliyetlerinde etkin bir sorumluluğa sahiptir. TRT Kurumu da Haberleşme Hizmet Grubunda olmak ve de Türkiye'nin tek kamu yayın kuruluşu olması hasebiyle de afet yönetimi aşamalarının tamamında görev ve sorumlulukları kapsamında yer almaktadır. Bu çalışmada, TRT Kurumu Genel Müdürlüğü'nün 2006-2018 yılları arası Genel Yayın Planlarındaki afet ve afet olaylarına yaklaşımı ele alınmaktadır. Sağlıklı bir afet yönetiminde, afet yönetimi paydaşlarının birbirlerinin planlarını tanınmasının sonraki süreçlerde daha etkin bir mücadeleyi getirebileceği kanaatindeyiz.

Anahtar Kelimeler: Afetler, Afet Yönetimi, TRT, TRT Kurumu Genel Müdürlüğü Genel Yayın Planları, Önlemler.

Abstract

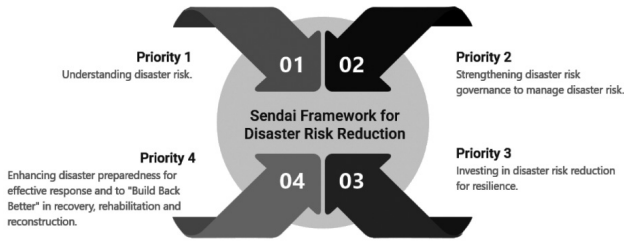
Disasters/potential energy sources often occur due to their systems/formations/structures, and sometimes due to human influence, and cause damage in/around the region where they occur. Although some of the early warning or alarm systems installed in the world can predict some energy

releases/ events before disasters, some cannot be predicted and nothing can be done in the first hours of the disaster. Today's accepted disaster management consists of 4 basic stages: mitigation, preparedness, response and recovery. There are different roles and responsibilities at each stage. According to the Turkey Disaster Response Plan, there are 28 service groups at the stages of disaster response. Press/media institutions and organizations have an effective responsibility especially in the activities of the Communication Service Group, as they are at every stage of the disaster management system. TRT Institution is also in the scope of its duties and responsibilities in all stages of disaster management, since it is in the Communication Service Group and is the only public broadcasting institution in Turkey. In our study, we discussed the approach of the General Directorate of TRT Institution to disasters and disaster events in the General Broadcast Plans between 2006-2018. We believe that in a healthy disaster management, the disaster management stakeholders' recognition of each other's plans can lead to a more effective struggle in the following processes.

Keywords: Disasters, Disaster Management, TRT, General Directorate of TRT Institution, General Broadcast Plans, Measure.

Giriş

Afetler, toplumların tamamını bazen de sadece bazı kısımlarını etkileyen, bu etkiyle kayıplar sebep olan, hayatın akışını sekteye uğratan ve hatta durduran doğal veya insan kaynaklı olaylar, enerji birikimleridir. 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun'un 1. maddesinde afetler, deprem, yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi ile çığ vb. olarak sıralanmıştır. Ancak olağanüstü durumlar sadece bunlar değildir. Buzlanma, çamur akıntıları, çekirge istilaları, çölleşme, deniz ve göl su seviye değişimleri, dolu, don, heyelanlar, hortum, kaya düşmesi, kuraklık, orman, çalı ve ot yangınları, salgın ve bulaşıcı hastalıklar, sıcak ve soğuk hava dalgaları, sis ve düşük görüş mesafesi, şiddetli rüzgâr, toz, kum, yağmur, kar ve kış fırtınaları, tsunami, yanardağ patlaması, lav akıntısı ve küller, yıldırım, zemin çökmesi, asit yağışları, erozyon, kimyasal, biyolojik, radyasyon ve nükleer kazalar ile birlikte serpintiler, salgın hastalıklar vb. potansiyellerde aynı başlığa ilave edilebilir.¹

Şekil 1. Afet Yönetiminin Aşamaları²

¹ İklim Değişikliğinin Neden Olduğu Afetlerin Etkileri, İklim Değişikliği Eğitim Modülleri Serisi 15, Hazırlayan: Prof. Dr. Aslı Akay 2019, Ankara, s.15; Muhammet Kemaloğlu, "Türkiye'de Afet Yönetiminin Tarihi ve Yasal Gelişimi", *Akademik Bakış Dergisi*, Sayı: 52, Kasım-Aralık 2015, s126-147.; Mikdat Kadioğlu, Türkiye'de İklim Değişikliği Risk Yönetimi, Türkiye'nin İklim Değişikliği II. Ulusal Bildiriminin Hazırlanması Projesi Yayını, 2012, s. 3.

² Wesley Wei-Mohammad Mojtahedi, Maziar Yazdani ve Kamyar Kabirifar, "Avustralya'nın Ulusal İnşaat Yasasının Uyumlaştırılması ve Dayanıklı Binaların ve Toplulukların Elde Edilmesinde Afet Riskinin Azaltılması için Sendai Çerçevesi" Binalar 11, no. 10, 2021, s. 429.

Dünya değişiyor-peki bu afet ve acil durum hizmetleri için ne anlama geliyor? Dünya artık daha hızlı. Artık insanlar haberleri günler sonrasında öğrenmiyor. Başka bir kıtada gerçekleşen bir olay anından diğer bir kıtada duyulabiliyor. Medyada veya kamuoyunda ise çok fazla söylenti ve doğru olmayan bilgi bulunabiliyor. Bugün, internet, telefon, radyo televizyon, YouTube, WhatsApp, Facebook Messenger, Instagram, WeChat ile TikTok vb. uygulamalar/vasıtalarda dünyanın büyük bir kısmına faal olarak yararlanılmakta. 2009 tarihinde Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD)'nın kurulmasıyla, ülkemizde afet ve acil durumların yönetimi ile örgütlenmesi değişmiştir. Başbakanlığa bağlı olarak kurulan AFAD, 2018 yılında yürürlüğe giren 4 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile de Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı İçişleri Bakanlığına bağlanmıştır.

Afet öncesinde, hazırlık ve zarar azaltma, afet esnasında müdahale ve afet sonrasında ise iyileştirme çalışmalarının yönetimini ve koordinasyonunu sağlamak, AFAD'ın asıl vazifesi ve sorumluluğudur. Ülkemizin, afet ve acil durum planı, Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP)'tır. TAMP ile tüm paydaşların, kurum-kuruluşlar ile STK'ların konumları, sorumlulukları ve görevleri belirlenmiştir. Afet ve acil durumlara müdahale için hizmetlerine göre 28 hizmet grubu tahsis edilmiştir. TAMP, ülkemizde ortaya çıkabilecek her tür ve ölçekteki olağanüstü durumlara yer alacak bakanlık, kurumlar, özel kuruluşlar, STK'lar ile gerçek kişileri kapsar. TRT Kurumu, TAMP'ta, Haberleşme Hizmet Grubu'nda yer alır. TAMP Haberleşme Hizmet grubu ile TRT Kurumu'nun görev ve sorumluluklarına baktığımızda, "afet bölgesi ile iletişimin sürekliliğini sağlamak için alternatif haberleşme sistemlerini çalıştırmak, ikaz ve alarm sistemlerini işler halde tutmak ile ikaz ve alarm haberlerinin halka duyurulması için gereken çalışmaları yapmak" bulunmaktadır³.

Afetler, olağanüstü durumlar, kriz anları, buhran dönemleri beraberinde karmaşayı ve kaosu getirir. Kaos veya kriz anlarınsa en alt seviyeden en üst seviyeye kadar ihtiyaç duyulan konulardan biri de iletişim/haberleşmedir. Karara alıcılar ile olaya maruz kalanların, olay veya olgunun başlangıç aşamasında nihai eylemlerine kadarki süreçte iletişim olmazsa olmaz enstrümanlardandır. Günümüz teknolojisinin sahip olduğu imkânlar doğru, güvenilir bilginin değerini daha da artırmaktadır. Sosyal medya vasıtalarını ile teyit edilmemiş birçok bilgi insanların yanlış karar alabilmelerine neden olabileceği gibi teyit edilmiş hayat kurtarıcı bilgiler halkın aydınlatılmasında, erkenden haberdar edilerek oluşabilecek can veya mal kayıplarının da önüne geçilmektedir.

Afet yönetiminin her aşamasında bilgi aktarımı ve haberleşme özel bir önem arz etmektedir. Halkın doğru ve güvenli bilgiye ulaşması, medya organlarının bu bilgiye gecikmeksizin ulaşabilmelerine ve halka doğru olarak aktarabilmelerine bağlıdır. Bu bağlamda, afet yöneticilerine ve medya yöneticilerine önemli sorumluluk ve görevler düşmektedir.⁴

³ Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP), T.C. Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, https://www.afad.gov.tr/kurumlar/afad.gov.tr/2419/files/Afet_Mud_PI_Resmi_G_20122013.pdf, s.16.

⁴ T.C. Kalkınma Bakanlığı Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018), Afet Yönetiminde Etkinlik T.C. Kalkınma Bakanlığı Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Ankara 2014, s. 20-21.

1. Kamu Yayıncılığı ve TRT Kurumu

Kamu Hizmeti Yayıncılığı, devletin düşün yapısını halka iletmek amacıyla kullandığı bir uygulamadır. Bu amaca ulaşmak, toplumu biçimlendirmek, eğitim, kültür vb. alanlarda sevk ederken kullandığı etkili enstrümanlardan biridir.

TRT Kurumu genel müdürlerinden Tayfun Akgüner, kamu yayıncılığını, “yükümlü bulunan oluşumun, topluma karşı ayırım gözetmeden toplumun tüm katmanlarının gereksinimini karşılaması demek olan kamu hizmeti” olarak tanımlar⁵ ve bu açıdan da bakınca, kamu yayıncılığı, kısaca “kamuya hizmet etmektir.”⁶

Ülkemizde kamu yanını denince akla gelen ilk kurum TRT’dir. TRT, devlet adına radyo ve televizyon yayınlarını gerçekleştirmek amacıyla, 01 Mayıs 1964’te, özel yasayla ve özerk tüzel bir kişiliğine sahip olarak kurulmuş, “TRT bugün, özerkliği ve tarafsızlığı anayasada hükme bağlanan, radyo ve televizyon ile tüm medya araçlarından yayın yapan kamu hizmeti yayıncısı olarak hizmet vermektedir.”⁷ 1982 Anayasası hükümleri doğrultusunda 1984 yılında Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu yeniden düzenlenmiş ve 1986’dan sonra, Türkiye’ye yönelik yayın yapan özel televizyonların ortaya çıkması, TRT’nin 1990 yılına kadar süren televizyon yayınları üzerindeki tekeli ortadan kaldırmıştır.⁸

TRT’nin 31 Ocak 1968 tarihinde Ankara Mithatpaşa Caddesi’ndeki stüdyodan o ilk anonsla başlayan televizyon yolculuğu⁹, 54. yıl dönümünde, 17 farklı uydu, 8 yurtiçi müdürlük, 17 yurtdışı temsilciliği, 17 farklı uydu, geniş karasal yayın altyapımız ve çok seçenekli dijital medya platformlarımızdan; 18 televizyon ve 16 radyo kanalı, 4 dergi ve dünyanın her yerinden milyonlarca takipçisi olan dijital mecra yayınlarımızla 41 dilde tüm dünyadaki izleyici, dinleyici ve takipçisine ulaşmaktadır.¹⁰

“TRT yayınlarında, üretilen içeriklerin halkın tamamına hitap edebilmesi amacıyla kimi zaman tematik unsurlar kimi zaman da popüler unsurlara yer verilmektedir. Türkiye’nin kamu yayıncılığı yapmakla görevlendirilen tek yayın kuruluşu TRT, bünyesindeki radyo istasyonlarında da bu amaçla uygun yayınlara yer vermektedir.”¹¹

⁵ Tayfun Akgüner, “Kamu Hizmeti Yayıncılığı”, *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, İstanbul University Faculty of Communication Journal, 0 (7), 1998, s. 285-296.

⁶ Kenan Bölükbaş, “Kamu Yayıncılığı Bağlamında TRT Radyolarına Bakış: TRT Radyo 1 ve TRT FM Örneği”, *TRT Akademi*, 5 (9), 2020, s. 52-85.

⁷ TRT, *Tarihçe*, 2022, <https://www.trt.net.tr/Kurumsal/tarihce.aspx>

⁸ TRT, *Tarihçe*, 2022, <http://www.trt.net.tr/umep/trt/tarihce/>; TRT, TRT Tarihi, 2022, <https://www.trtmuze.com.tr/hakkimizda/trt-tarihi/>; Bölükbaş, a.y.

⁹ TRT, *İlklerin Televizyonu*, 2022, <https://www.trthaber.com/haber/gundem/ilklerin-televizyonu-trt-53-yasinda-552261.html>

¹⁰ TRT, TRT Faaliyet Raporu 2020, 2022, <https://www.trt.net.tr/kurumsal/2020/:21>; TRT, *Tarihçe*, 2022, <https://www.trt.net.tr/Kurumsal/tarihce.aspx>

¹¹ TRT, *Tarihçe*, 2022, <https://www.trt.net.tr/Kurumsal/tarihce.aspx>; Bölükbaş, a.y.

2954 sayılı Türkiye Radyo Televizyon Kanununun 9. maddesine göre Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun görevlerinden bazıları, “*Radyo ve televizyon yayınları yapmak, Türkiye sınırları içinde yayın yapan yerel, bölgesel, ulusal radyo ve televizyon kurum ve kuruluşları ile sözleşme, anlaşma ve protokoller imza etmek, Yurt içine yapılacak; haber, kültür, bilim, sanat, eğlence ve benzeri türlerde eğitici, aydınlatıcı ve eğlendirici nitelikte her türlü yayınlarla, kamuoyunun Anayasa ilkeleri doğrultusunda serbestçe ve sağlıklı bir şekilde oluşmasına yardımcı olmaktır.*”¹²

2. TRT Kurumu Genel Yayın Planları

2954 sayılı TRT kanununun; 4. maddesinde “*Radyo ve televizyon istasyonlarının kurulması, işletilmesi, idareleri ve yayınlarının düzenlenmesine ilişkin temel ilkeler*”, 5. maddesinde “*Genel Yayın Esasları*” ile 9. maddesinde “*Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun görevleri*” ile ilgili hükümler vardır. TRT Kurumu, 2954 sayılı yasada belirlenen görev ve yetki doğrultusunda, özerk ve tarafsızlığı yasada belirtilmiş, radyo, televizyon, internet yayıncılığının yanı sıra basılı yayın alanı ile diğer yayın vasıtalarıyla yayın yapan kamu yayın kurumudur. Yayınlarını hazırlarken, kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının talepleri, izlenme ölçümleri ve Aktif Hat aracılığı ile gelen dinleyici ve izleyicilerimizin görüş ve önerilerini dikkate alarak yayınların içeriklerini yeniden planlayıp düzenlemektedir.¹³

2954 sayılı TRT kanununun 5. Maddesi, “Genel Yayın Esasları” ile ilgili hükümleri içerir ve TRT, 1972 yılından beri Yıllık Genel Yayın Plânları hazırlayarak, yayınlarına bir düzen ve yön vermiştir. TRT’nin bütün hizmet gruplarını kapsayıcı ve yönlendirici bir nitelik kazanmıştır. Birimler arası koordinasyon sağlanarak, birbirini bütünleyen çalışmalarla üretimde verim ve kalitenin artırılması hedeflenmiştir. Bazı konulara ve faaliyetlere önemi dolayısıyla bir sonraki plânda tekrar yer verilerek, uygulamada devamlılık sağlanmıştır.¹⁴ TRT Genel Yayın Plânları, 2954 sayılı TRT yasının; 4, 5 ve 9. maddeleri dikkate alınarak hazırlanmıştır. Genel Yayın Plânının hazırlanma aşamasında, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği, Genel Kurmay Başkanlığı, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği, Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı, Bakanlıklar, Kamu Kurum ve Kuruluşları, Valilikler, Büyükşehir Belediye Başkanlıkları, Sivil Toplum Kuruluşları, Kurumumuzun yapım ve yayın birimleri ile TRT Müdürlüklerinin de yazılı görüş ve teklifleri değerlendirilir.

TRT Genel Yayın Planlarının amacı, “...*yayın esas, hedef, ilke ve öncelikli konularıyla alınması gerekli tedbirleri belirlemektir.*”¹⁵

¹² TRT, Görevlerimiz, 2022, <http://www.trt.net.tr/Kurumsal/Gorevlerimiz.aspx>

¹³ TRT Genel Yayın Planı 2018, s.2-4.; 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun, 2022, <https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/>

¹⁴ “Yönetim Kurulu’nun 15/08/2002 tarih ve 2002 / 260 sayılı Kararıyla kabul edilerek kesinleşmiştir.”; TRT Genel Yayın Planı 2003, s.1.; <https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fmedya.trt.net.tr%2Fmedya%2Fdosya%2F2008%2F08%2F28%2F1f6abded-824b-44cb-b084-ea27e0f1ffc2.doc>

¹⁵ TRT Genel Yayın Planı 2006, s.1.

TRT'nin Genel Yayın Planlarının kapsamı, "...Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu'nun radyo, televizyon ve İnternet Web Sitesi yayın faaliyetlerini kapsar ve Genel Yayın Planı'nın uygulanmasından, Genel Müdür Yardımcıları, Daire Başkanları ve Ünite Amirleri sorumludur."¹⁶

"...Karamsarlık, umutsuzluk, kargaşa, dehşet, saldırganlık gibi olumsuz duygular uyandırmak ve telkin etmek amacına yönelik yayın yapmamak, Haberlerin toplanması, seçilmesi ve yayınlanmasında tarafsızlık, doğruluk ve çabukluk ilkeleri ile çağdaş habercilik teknik ve metotlarına bağlı olmak, Haberler ile yorumları ayırmak ve yorumların kaynaklarını açıklamak ile Kamuoyunun sağlıklı ve serbestçe oluşabilmesi için kamuoyunu ilgilendirecek konularda yeterli yayın yapmak; tek yönlü, taraf tutan yayın yapmamak ve bir siyasi partinin, grubun, çıkar çevresinin, inanç veya düşüncenin menfaatlerine alet olmamak"¹⁷ şeklinde açıklanan maddeler TRT Genel Yayın Esasları arasındadır.

Çalışmamızda, 2006-2018 yılları arasında yayımlanan Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu TRT Genel Yayın Plânları¹⁸ ele alınmaktadır. Plânlarda afet ve acil durumlara ait kavramlara nasıl yer verildiğini örneklerle açıklamaya çalıştık.

"TRT yayınlarında ve programlarda ele alınacak konuların işlenişi sırasında kullanılan kaynakların güvenilir olmasına dikkat edilmesi, programların biçim ve özelliğine uygun olarak, ilgili uzman ve yetkililere yer verilerek konunun gerçeğe uygun olarak sunulması öncelikli prensiplerdendir."¹⁹

Ayrıca, 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun Madde 14; "Radyo ve televizyonlar ayda en az doksan dakika gıda güvenliği, gıda güvenilirliği, bitki ve hayvan sağlığı ile toprak koruma, iş sağlığı ve güvenliği, çalışma hayatında kayıt dışılığın önlenmesi, sosyal güvenlik, işçi ve işveren ilişkileri, halk sağlığının korunması ve geliştirilmesi, hastalık risklerinin azaltılması ve önlenmesi ile teşhis, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetlerinin daha verimli kullanılabilmesi, uyuşturucu ve zararlı alışkanlıklar ile mücadele, trafik ve yol güvenliği, suçun önlenmesi, afet yönetimi, nüfus hizmetleri, göç yönetimi ve düzensiz göçle mücadele gibi konularda uyarıcı ve eğitici mahiyette yayınlar yapmak zorundadır (6112 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun)²⁰" demektedir.

¹⁶ TRT Genel Yayın Planı 2006, s.1; TRT Genel Yayın Planı 2007, s.1.

¹⁷ TRT Genel Yayın Planı 2006, s.1.; TRT, Yayın İlkelerimiz, 2022, <https://www.trt.net.tr/Kurumsal/YayinIlkelerimiz.aspx>

¹⁸ Yıllık Genel Yayın Planları, Genel Yayın Planları, 2022, <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/DispForm.aspx?ID=4&Source=https%3A%2F%2Fkurumsal%2Etr%2Etr%2Etr%2Fbirimler%2Fstratejigelistirme%2FLists%2FPersonel%2FAllItems%2Easpx&ContentTypeld=0x010053012BFB97BA8E40A5571FEBE236967C>

¹⁹ "Yönetim Kurulu'nun 16.12.2005 Tarih ve 2005/160 Sayılı Kararı ile Kabul Edilmiştir."; TRT Genel Yayın Planı 2006, s.7.

²⁰ 6112 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun, (1) 6/12/2019 tarihli ve 7196 sayılı Kanunun 64'üncü maddesiyle bu fıkraya "daha verimli kullanılabilmesi" ibaresinden sonra gelmek üzere "uyuşturucu ve zararlı alışkanlıklar ile mücadele, trafik

2.1. 2006 Yılı TRT Genel Yayın Planı²¹

Kamu Hizmeti Yayıncılığı devletin kontrolünde olduğu için toplumu ilgilendiren hususlarda devletin en kesin ifade noktasıdır. Ekonomik endişelerden azade olduğu için de sadece kamuya hizmet misyon edinmiş yayıncılıktır. İzleyici tüketici olarak görülmediğinden vatandaşa doğur ve inandırıcı bilgilerin verilmesi çok önemlidir. Bu durum ise kamu yayını yapan kurum veya kuruluşları toplumu ilgilendiren hususlarda yayınlar yapmaya yönlendirir. Bir bakımdan da bu durum bir mecburiyettir. Devlet ülke topraklarındaki her vatandaşına ulaşmak yükümlülüğü ile hareket eder.

Basta afet yönetimi, gıda güvenliği, hastalık risklerinin azaltılması ve önlenmesi konuları, bilimsel kuruluşlar, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları veya sivil toplum kuruluşları tarafından hazırlanır veya hazırlatılır, hazırlanan programlar ise Radyo ve televizyonlar vasıtasıyla yurttaşlara ulaştırılır.

Olağanüstü durumlar bireylerin ve toplumların günlük hayatlarını kesintiye uğrattıklarından böyle durumlarda mücadele eden unsurlar arasında iletişim en önemli husustur. Afet/Afetler herkesi her an yakalayabilir. Basın mensupları da bu anlara vazifelerini yaparken de yasayabilmektedirler. Olay bölgesinden aktarılan sözlü ve görsel bilgiler mücadeleyi olumlu veya olumsuz etkileyebilmektedir.

Radyo ve Televizyonda Yayınlanan Program Türlerine Göre Hedefler ve İlkelere, Eğitim Programları Yaygın Eğitim Programları, Genel Dinleyici-Seyirci Kitlelerine Yönelik Programlar, Hedefler başlığı altında *“12.Toplumun, kazalarda, tabii afetlerde, kriz veya seferberlik ve savaş halleri gibi olağanüstü durumlarda karşılaşacakları tehlikeler ile önceden alınması gereken tedbirler konusunda uyarılmasına, böyle bir durumla karşılattıklarında kendilerine ve çevrelerine yardımcı olmada faydalanacakları hizmet ve tekniklerin tanıtılması...”*²² hususuna, Afetlere İlişkin Acil Yardım Teşkilatı ve Planlama Esaslarına Dair Yönetmeliğine göre, TRT'nin radyo ve televizyon istasyonlarından parasız istifade edilir.²³

Afetler, depremler, yanardağ patlamaları, seller, heyelanlar, hortumlar, iş kazaları, terör olayları, iç çatışmalar, savaşlar vb. başlıklar altında sıralanabilmektedir. TRT yayın planlarını incelediğimizde, bu afet başlıkları ile bunlardan başka toplumu ilgilendiren birçok konuya TRT yayınlarında yer verildiğini görmekteyiz.

---

ve yol güvenliği, suçun önlenmesi, afet yönetimi, nüfus hizmetleri, göç yönetimi ve düzensiz göçle mücadele” ibaresi eklenmiştir.

²¹ “Yönetim Kurulu'nun 16.12.2005 Tarih ve 2005 / 160 Sayılı Kararı ile Kabul Edilmiştir”.

²² TRT Genel Yayın Planı 2006, s.18.; TRT Genel Yayın Planı 2007, s.18.; TRT Genel Yayın Planı 2008:18; TRT Genel Yayın Planı 2009, s.14.; TRT Genel Yayın Planı 2010, s.12.; TRT Genel Yayın Planı 2011, s.13.; TRT Genel Yayın Planı 2013, s.13; TRT Genel Yayın Planı 2014, s.14.; TRT Genel Yayın Planı 2015, s.12.; TRT Genel Yayın Planı 2018, s.14.

²³ Resmî Gazete:08.05.1988, Sayısı:19808.

Afet yönetim sistemi;

- zarar azaltma,
- önceden hazırlık,
- olaya müdahale,
- iyileştirme,
- yeniden inşa olarak ayırt edilen beş ana safhada yürütülür.

Radyo ve Televizyon Yayınlarında Program Türlerine Göre Kampanya Şekline Dönüştürülecek ve Öncelikle İşlenecek Konular başlığı altında, “Bu bölümde yer alan kampanya şekline dönüştürülmesi ve program türlerine göre öncelikle işlenmesi öngörülen konular, Genel Yayın Planı’nın ilke ve hedeflerine uygun olarak, T.C. Anayasası, 2954 ve 3984 sayılı Kanunlar ile diğer mevzuatta bildirilen görev ve esaslar, Kurum içinden, yayın, idarî, teknik ve malî birimlerin, Kurum dışından; bakanlık, üniversiteler, kamu kurum ve kuruluşlarının görüş ve teklifleri değerlendirilerek seçilmiştir. Bu bölümde, 2005 Genel Yayın Plânında yer alan ve yıl boyunca yayınlanarak değerlendirilen konulardan bazılarına tekrar yer verildiği gibi, yeni konular da ilâve edilmiştir. Bu itibarla Plândaki her konu uygulamaya ünitelerince hazırlanacak olan Yapım ve Uygulama Talimatlarında yer alacak ve program haline getirilerek yıl içinde radyo ve televizyondan yayınlanacaktır. Uygulama üniteleri, bu konuları yayın akışı içinde Plânın nicelik hedeflerini de dikkate alarak belirleyecekleri sürelerle ve uygun aralıklarla ya başlı başına programlar olarak ya da bir program kuşağının içinde yayınlayacaklardır. Uygulama üniteleri yayınlarında, Plânda belirtilen öncelikle işlenecek konuların dışında, dinleyici ve seyircilerin ihtiyaç ve beklentilerini dikkate alarak, diğer konulara da Genel Yayın Planı hedef ve ilkeleri çerçevesinde yer verebileceklerdir.” denilerek, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, orman yangınlarını en aza indirmek için çeşitli etkinlikler düzenlemekte. “Orman Yangınlarıyla Mücadelede Ulusal Destek Kampanyası” bu kampanyaların en etkili noktalarındandır. Kampanyada içtiğimiz suyun, soluduğumuz havanın ormanlarla alakası vurgulanmakta ve yaşanılabilir bir dünya için ormanın öneminin vurgulanmakta. Bu kampanya ile yurttaşların her türlü orman yangınının “Alo 177”ye ihbar etmesi istenmekte. TRT kurumu ise yayınları ile kampanyanın anlaşılır olmasını ve fazla insana ulaşmasını sağlamakta. Radyo ve televizyon; tarımsal yayımı desteklemekte ve tamamlamaktadır, yayıma olan talebi arttırmakta, değişime karşı olumlu tutum ve ilgi oluşturmakta, bireyleri yeniliklerden haberdar etmektedir. Tarımsal yeniliklerin kırsal kesimde yayılması sürecinde radyo ve televizyon yeniliklerden haberdar olma aşamasında etkili olmakta, bundan sonraki karar verme ve uygulama aşamalarında etkisi giderek azalmakta ve yerini kişisel iletişim kanallarına bırakmaktadır.²⁴

Tarım ve Orman Bakanlığı ile TRT Genel Müdürlüğü arasında yapılan protokol kapsamında TRT Trabzon Müdürlüğünde her hafta perşembe günleri

²⁴ Göknuur Çavdar, “Tarımsal Bilişim-Radyo ve Televizyon”, *Akademik Bilişim*, 09- XI. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri 11-13 Şubat 2009 Harran Üniversitesi, Şanlıurfa, 2009, s. 569-579.

Trabzon İl Müdürlüğü teknik personelleri tarafından tarım konularında canlı yayında bilgiler verilmekte.²⁵

*Haber değeri açısından olumsuz konulara verilen değer, haber yapımcılar arasında “iyi haber, haber değildir” ya da “kötü haber, iyi haberdir” gibi, olumsuzluğun yüceltilmesine dair temel bir söylemi gündeme getirmiştir. Ancak buna karşın olumsuzluk değeri taşıyan, mevcut olumsuzluğun çeşitli şekillerde daha da olumsuzlaştırılarak kötü bir dünyanın resmedildiği; doğal afet, cinayet, tecavüz, kaza gibi haberlere rastlanması ise oldukça ihtimal dâhilindedir.*²⁶

TRT yayın planlarında ise,

“Kampanya Şekline Dönüştürülecek Konular başlığı altında (Afetlere İlişkin Acil Yardım Teşkilatı ve Planlama Esaslarına Dair Yönetmelikte,

Ormanlarla ilgili olarak, ormanların önemi, Orman Yangınlarıyla Mücadelede Ulusal Destek, Alo 177 Orman Yangın İhbarı kampanyalarının desteklenmesi, Ormanların bakımı, korunması, uygulanan politikaların kamuoyuna tanıtılması,

Tarım ile ilgili olarak, tarım alanlarının korunması ve verimlilikte sürekliliğin sağlanması, Erozyonla ve zararlılarla mücadele ile tarım ilaçlarının yanlış kullanımının çevreye etkilerinin anlatılması,

Çevre felaketleri ile ilgili olarak, çevre kirliliğinin gezegen çapında etkilerinin, iklim değişiklikleri ile ozon tabakasının etkisi ve bunun sonuçlarının anlatılması,

Kutup buzullarına etkileri ile su ve gıda kaynaklarına etkilerinin irdelenmesi,

Su kaynaklarının korunması ile ilgili olarak, temiz su kaynaklarının öneminin, ve denizlerdeki yaşam ve deniz kirlenmesinin deniz yaşamına etkileri ile bunun insan gıda zincirine potansiyel etkilerinin anlatılması,

Geri dönüşümün (Recycling) önemi konusunda, geri dönüşümün, atıkların çevreye oluşturduğu baskıyı azaltmasının açıklanması,

Doğal kaynakların ekonomik kullanımının önemi ile ilgili olarak, Doğal kaynakların sınırlılığı, doğal kaynakların üretim ve tüketiminin ekonomik, jeopolitik ve jeostratejik boyutlarının anlatılması,

Çevrenin korunması için çalışan kamu kurumlarının ve STK (Sivil Toplum Kuruluşları) faaliyetlerinin tanıtılması²⁷,

Tarım ile ilgili olarak, Tarımda kimyasalların yanlış kullanımı, bunların insan sağlığı ve çevreye etkileri konusunda kamuoyunun bilgilendirilmesi, bu konudaki AB standartlarının tanıtılması,

²⁵ TRT’de Fındıkta Budamanın Önemi Anlatıldı, 2020, <https://trabzon.tarimorman.gov.tr/Haber/583/Trtde-Findikta-Budamanin-Onemi-Anlatildi>

²⁶ Ash Yurdigül, “Olumsuz Olayların Televizyon Ana Haber Bültenlerinde Sunumu: “Soma Faciası” Üzerine Bir İnceleme Çalışması”, *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 2/4 (Ekim 2014), s. 71-99.

²⁷ TRT Genel Yayın Planı 2006, s.52-53.; TRT Genel Yayın Planı 2007, s. 52-53, 52-54.

Doğal ve teknolojik afetler konusunda ise, doğal afetler, doğal afetlerin edenleri, afetlerin ağır sonuçları, afetlerin sonuçlarını ağırlaştırılan uygulamalar, afet öncesi, afet anında ve afet sonrasında yapılması gerekenler, ailelere yönelik afet hazırlığı eğitimi ve bilgilendirmesi, sivil savunma, arama-kurtarma ve yardımlaşma faaliyetleri (sivil ve askeri), bunların afet anında iyi koordine edilmesinin önemi, dünyada yürütülen arama kurtarma faaliyetlerinden örnekler verilmesi, afetlerle mücadelede sivil potansiyelin eğitimi ve harekete geçirilmesi, amatör radyoculuk ve afet sonrası iletişime katkı potansiyelinin anlatılması, izcilik faaliyetlerinin tanıtılması, çocuklar ve gençlerin hayatta kalma konusunda eğitilmeleri, gönüllü itfaiyecilik uygulamaları ile ilk yardım, afetler veya kazalar sonrasında ilk yardımın önemi ve ilk yardım konusunda bilinçlendirici programların yapılması²⁸ konularına yer verilmesi planlanır.

Bunlara ilave olarak;

“Öncelikle İşlenecek Konular, Yaygın Eğitim Programlarında Öncelikle İşlenecek Konular, Genel Dinleyici-Seyirci Kitlesine Yönelik Programlar başlığı altında “...Yapılaşma, göç ve kentleşme, kent hayatı ve sorunları, hızlı nüfus artışı, belediyelerin hizmetleri ve sorunları, halkın yönetime katılımı ve sivil toplum örgütleri, toplum hayatında sorumluluğun paylaşılması ve iş birliğinin önemi...”²⁹,

Kültür Programlarında Öncelikle İşlenecek Konular Bilim ve Teknoloji Programları başlığı altında, “...Tabii afet zararlarının azaltılmasına yönelik, afet öncesi ve sonrası yapılan çalışmalar; deprem araştırmaları, depreme karşı dayanıklı konut yapımı ve yapı teknolojisindeki gelişmeler...”³⁰,

Kültür Programlarında Öncelikle İşlenecek Konular Hukuk Programları başlığı altında, “21. “...Doğal Afet Sigortaları Kurumunun (DASK) tanıtılması, zorunlu deprem sigortaları ve önemi”³¹”... konuları belirlenmiştir.

TRT Kurumu Genel Yayın Planı uygulanacağı zaman Birimleri alacağı Tedbirler başlığı altında, “...Yıllık Genel Yayın Planı’nda öngörülen hedeflere ulaşabilmek, aşağıda anılan tedbirlerin bir disiplin içinde uygulanması, koordinasyon ve takibiyle mümkündür. Bu sebeple, tedbirin gerçekleştirilmesinden sorumlu üniteler her üç aylık sürenin bitiminden itibaren en geç 7 gün içinde her tedbir için ayrı ayrı dolduracakları “Genel Yayın Planı Tedbir İzleme Formu” nu Yayın Planlama Koordinasyon ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı’na göndereceklerdir. Tedbirler için, uygulama üniteleri, konuyla ilgili çalışmalarına ve gerekli tedbirleri zamanında almaya 2005 yılında olduğu gibi titizlikle devam edeceklerdir.”³² denir.

²⁸ TRT Genel Yayın Planı 2006, s. 54-55.; TRT Genel Yayın Planı 2007, s. 54-55.; TRT Genel Yayın Planı 2008, s. 54-55.

²⁹ TRT Genel Yayın Planı 2006, s. 57.; TRT Genel Yayın Planı 2007, s. 58.; TRT Genel Yayın Planı 2008, s. 58.

³⁰ TRT Genel Yayın Planı 2006, s. 72.; TRT Genel Yayın Planı 2007, s. 75.

³¹ TRT Genel Yayın Planı 2006, s. 76.; TRT Genel Yayın Planı 2008, s.78.; TRT Genel Yayın Planı 2009, s. 78.

³² TRT Genel Yayın Planı 2006, <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2006%20Y%C4%B1%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%C4%B1.pdf>; TRT Genel Yayın Planı 2006, s. 101, 111-112.

2.2. 2007 yılı TRT Genel Yayın Planı³³

Afet yayıncılığı; maruz kalınan bir afet durumunda, olay/durum ile ilgili bilgileri edinmek için afet öncesi, müdahale esnası ve iyileşme sürecinde uzmanlaşmayı gerektirir. Bu açıdan bakıldığında 2007 yılı TRT yayın planlarında donemin afet literatürü kapsamında konulara yer verildiği ve yeni konulara yer açıldığı anlaşılmaktadır.

Kültür Programlarında Öncelikle İşlenecek Konular Çevre Programları başlığı altında, “2.4122, 6831 ve 2924 sayılı Kanunlar, orman köylülerini kalkındırma ve destekleme projeleri, ormanların faydaları ve önemi ile ormanların yok olması sonucu ortaya çıkan erozyon, heyelan ve sel felaketleri, ağaçlandırma çalışmaları, özel ve hatıra orman fidanlıkları ve ağaçlandırma, hızlı gelişen ve yangına dayanıklı ağaç türlerinin yetiştirilmesi, orman alanlarında yapılaşmanın zararları (Alo 177 Orman Yangını İhbarı)”³⁴ hususu ile

Haberlerde Öncelikle İşlenecek Konular başlığı altında, “16. Türk Silahlı Kuvvetlerini ilgilendiren güncel konular ile icra edilen tatbikat, eğitim, toplantı, denizcilik faaliyetleri ile havacılık etkinliklerinin, çevre korunmasına yaptığı katkılar ve doğal afetlerde yoksul ve muhtaç vatandaşlara yaptığı yardımlar, arama-kurtarma faaliyetleri, eğitim, öğretim ve kültür hizmetlerine yaptığı katkılar (silahaltında bulunan erlere yönelik; okuma-yazma ve meslek kursları ile modern tarım ve hayvancılık kursları), bünyesindeki vakıfların (Mehmetçik Vakfı, Silahlı Kuvvetler Dayanışma Vakfı, İlk Kurşun Rehabilitasyon Merkezi) tanıtılması³⁵ gibi yeni girdi yapılmıştır.

2.3. 2008 yılı TRT Genel Yayın Planı³⁶

Yanlış yapılaşmanın doğurduğu sonuçlar ne yazık ki ülkemizin yaşadığı depremlerde ve kayıplarımızda gözler önüne serilmektedir. Çarpık kentleşmenin olumsuz sonuçlarından biri de deprem anında yaptığı olumsuz katkısıdır. Bu konuda TRT 2008 yılı yayın planına bakıldığında,

Genel Dinleyici-Seyirci Kitlelerine Yönelik Programlar başlığı altında, “25. Yapılaşma, iç göç ve çarpık kentleşme sonucu ortaya çıkan sosyo-kültürel uyum sorunları hızlı nüfus artışı, belediyelerin hizmetleri, halkın yönetime katılımı ve sivil toplum örgütleri, toplum hayatında sorumluluğun paylaşılması ve iş birliğinin önemi, insanlar arası iletişim, engeller ve çözüm yolları...” şeklinde bir değişikliğe gidilmiştir.

³³ “Yönetim Kurulu’nun 29.09.2006 Tarih ve 2006/190 Sayılı Kararı ile Kabul Edilmiştir.”

³⁴ TRT Genel Yayın Planı 2007, s. 79.; TRT Genel Yayın Planı 2008, s. 79.; TRT Genel Yayın Planı 2009, s. 79.

³⁵ TRT Genel Yayın Planı 2007, <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2007%20Y%C4%B1n%C4%B1n%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%C4%B1.pdf>; TRT Genel Yayın Planı 2007, s. 83.; TRT Genel Yayın Planı 2008, s. 84.; TRT Genel Yayın Planı 2009, s. 83.

³⁶ “Yönetim Kurulu’nun 07.12.2007 Tarih ve 2007/368 Sayılı Kararı ile Kabul Edilmiştir. Radyo Dairesi Başkanlığının 08.01.2008 tarih ve 1629 sayılı Olur’una istinaden radyo yayın oranlarında güncelleme yapılmıştır.”

Buna ilave olarak, *Bilim ve Teknoloji Programları* başlığı altında, “10. Atom enerjisinin barışçı amaçlarla ülke yararına kullanılması yönünde; nükleer güç ve araştırma reaktörleri, yakıt tesisleri, radyo izotopların üretilmesi, tıp, endüstri, tarım ve hayvancılıkta kullanılması, nükleer enerji yöntemleri ve radyasyondan korunma yolları, 11. Tabii afet zararlarının azaltılmasına yönelik, afet öncesi ve sonrası yapılan çalışmalar; deprem araştırmaları, depreme karşı dayanıklı konut yapımı ve yapı teknolojisindeki gelişmeler³⁷ konularına yer verilmesi istenir.

2.4. 2009 yılı TRT Genel Yayın Planı³⁸

Bir önceki yılın yayın planı ile aynıdır. Bu yıla ait yayın planı kapsamında özel programlar da düzenlenmişti. TRT, Marmara depreminin 10. Yılında iki buçuk saat süren bir canlı yayımla, depremi yaşayanların tanıklıklarını ekrana getirtmişti. TRT Haber Dairesine bağlı ekipler, Kocaeli’nde kurulan özel platodan 10 yıl önce depremin olduğu saatte yayında olmuş, saat:01.00de başlayan canlı yayın saat 03.30’a kadar sürmüştü. TRT’nin deprem özel yayını 16 Ağustos’u 17 Ağustos’a bağlayan gece TRT 1 ekranından canlı olarak yayınlanmıştı. Canlı tanıklıkların da yer aldığı yayında, depremde enkaz altında kalan, 3 ay sonra kendine gelebilen ve 10 yıl sonra ilk kez gün yüzü gören bir depremzede ile 4 yıl boyunca oğlunun mezarını arayan bir annenin yaşadıkları da ekrana getirilmişti.³⁹

2.5. 2010 yılı TRT Genel Yayın Planı⁴⁰

2010 yılında yıl boyunca kampanya şekline dönüştürülerek konuların radyo ve televizyonda yayınlanan uygun program türlerinde değişik biçimlerde ele alınarak, verilmek istenen mesajların ders niteliğinde olmamasına ve dolaylı yollarla işlenmesine çalışılması, konuyla ilgili olarak zaman zaman hazırlanacak spot programlarla seyircinin ve dinleyicinin dikkatleri çekilmesi, belirtilen konularda kampanya yürütülürken dinleyici ve seyircinin bıktırılmamasına, ölçünün iyi ayarlanmasına özen gösterilmesi amaçlanmıştır. Bunlarla birlikte farklı kurum/kuruluş ile kamu yararına dernek tarafından yürütülen kampanyalardan uygun olanların da desteklenebileceği ifade edilmiştir.⁴¹

³⁷ “Yönetim Kurulu’nun 07.12.2007 Tarih ve 2007/368 Sayılı Kararı ile Kabul Edilmiştir. Radyo Dairesi Bakanlığının 08.01.2008 tarih ve 1629 sayılı Olur’una istinaden radyo yayın oranlarında güncelleme yapılmıştır.”; TRT Genel Yayın Planı 2008, s.74.; <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2008%20Y%C4%B1n%C4%B1%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%C4%B1.pdf>

³⁸ “Yönetim Kurulu’nun 01.11.2008 Tarih ve 2008/368 Sayılı Kararı ile Kabul Edilmiştir.”; TRT Genel Yayın Planı 2009, <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2009%20Y%C4%B1n%C4%B1%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%C4%B1.pdf>

³⁹ TRT’den deprem özel programı, 2009, <https://www.evrensel.net/haber/200898/trt-den-deprem-ozel-programi>

⁴⁰ “Yönetim Kurulu’nun 30.09.2009 Tarih ve 2009/335 Sayılı Kararı ile Kabul Edilmiştir”.

⁴¹ TRT Genel Yayın Planı 2010, <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2010%20Y%C4%B1n%C4%B1%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%C4%B1.pdf>; TRT Genel Yayın Planı 2010, s. 42.

Yaz aylarında orman yangınlarının ortaya çıkması her zaman büyük bir risk oluşturur. Maalesef son zamanlarda tüm dünyada daha sık daha yaygın hale gelmiştir. Türkiye, Yunanistan, Amerika Avusturalya sik sik yangınlara maruz kalmaktadır. Yaşanan felaketin acısını azaltmak için ise toplum devlet iş birliği kapsamında yardım kampanyaları düzenlenmektedir. Konu sosyal medya uygulamaları sayesinde daha da geniş kitlelere de ulaştırılabilmektedir. Ancak sosyal medyanın yaygın olmadığı dönemlerde ise kampanya süreçlerinin TRT merkezli yürütüldüğü görülmektedir. Daha da önemlisi kampanya konusuna TRT yayın planlarında da yer verilmiştir.

2010 yılında **Kampanya Şekline Dönüştürülecek Konular** başlığı altında, “7. Orman Yangınlarıyla Mücadelede Ulusal Destek Kampanyası” ve “Alo 177 Orman Yangın İhbarı” kampanyalarının desteklenmesi (TRT Genel Yayın Planı 2013 45), 11. Doğal ve teknolojik afetler nedenleri, afetlerin sonuçlarını ağırlaştırıcı uygulamalar, 12. Türkiye’de ve dünyada yaşanan doğal ve teknolojik afetler sonrasındaki uygulamaların anlatılması⁴² şeklinde bir değişikliğe gidilmiştir.

Yine **2010 yılı TRT Genel Yayın Planı’nın Çevre Programları** başlığı altında, “2. 4122, 6831 ve 2924 sayılı Kanunlar, orman köylülerini kalkındırma ve destekleme projeleri, erozyon, heyelan ve sel felaketleri, ağaçlandırma çalışmaları, özel ve hatıra orman fidanlıkları, orman alanlarında yapılaşma (Alo 177 Orman Yangını İhbarı)⁴³, 3. Çevre sorunları ve milletlerarası yaptırımlarda Türkiye’nin yükümlülükleri, AB çevre müktesebatı, Türk çevre mevzuatı, arıtma teknolojisi ve uygulamaları, Değerlendirilebilir atıkların kaynağında ayrı toplanması ve geri dönüşümü, teknolojik gelişmelerin ortaya çıkardığı elektromanyetik kirlilik ve karşı tedbirler⁴⁴, 4. Taraf olduğumuz; Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele, Barselona ve Bükreş Sözleşmesi, Dünya Su Forumu (temiz ve yeterli içme suyu temini), vb. toplantılar, çevresel peyzaj çalışmaları⁴⁵, şeklinde yeni girdiler yapılmıştır.⁴⁶

2.6. 2011 yılı TRT Genel Yayın Planı⁴⁷

Ocak 2011 tarihinde yayına başlayan TRT Okul ise çeşitli yaş gruplarına yönelik hazırlanan eğitim ve kültür programlarıyla bir teknoloji ve eğitim kanalıdır. TRT, toplumun sosyo-ekonomik koşullarını ve eğitim düzeyini göz önüne alarak, eğitici işlevini yerine getirme isteğini sürdürmektedir. Örgün ve Yaygın Eğitim başlıklarında toplanan eğitim yayınlarıyla, toplumun eğitim

⁴² TRT Genel Yayın Planı 2010, s. 43.; TRT Genel Yayın Planı 2011, s. 44.; TRT Genel Yayın Planı 2014, s. 45.; TRT Genel Yayın Planı 2015, s. 45.

⁴³ TRT Genel Yayın Planı 2015, s. 68.

⁴⁴ TRT Genel Yayın Planı 2015, s. 68.

⁴⁵ TRT Genel Yayın Planı 2010, s. 62.; TRT Genel Yayın Planı 2011, s. 63-64; TRT Genel Yayın Planı 2013, s. 65.

⁴⁶ TRT Genel Yayın Planı 2015, s. 68.; <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2011%20Y%C4%B1%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%C4%B1.pdf>

⁴⁷ “Yönetim Kurulunun 06.10.2010 tarih ve 271 sayılı yazısı ile kabul edilmiştir. Yönetim Kurulu’nun 30.09.2009 Tarih ve 2009/335 Sayılı Kararı ile Kabul Edilmiştir.”

açığı bir ölçüde de olsa kapatılmak istenmiştir. Bu programlar, içerik olarak TRT'nin eğitim işlevini yürütmekte ve insanlara evlerinde eğitim vererek fırsat eşitliği sağlanmaktadır.⁴⁸

Kampanya Şekline Dönüştürülecek Konular maddelerinde afetlerle ilgili hususlarda başlığı altında, “7. *“Orman Yangınlarıyla Mücadelede Ulusal Destek Kampanyası”* ve *“Alo 177 Orman Yangın İhbarı” kampanyalarının desteklenmesi*, 11. *Tabii, teknolojik afetler ve olaylara karşı erken uyarılar, tanıtıcı bilgiler ve tedbirleri anlatan programlar*, 12. *Türkiye’de ve dünyada yaşanan doğal ve teknolojik afetler sonrasındaki uygulamaların anlatılması*”⁴⁹ şeklinde bir değişikliğe gidilmiş olup bu değişiklikler 2012 yılında da korunmuştur.

2011 yılında Sigortalı Hayat Programı, 2014 yılı boyunca iki haftada bir cumartesi günleri saat 9.15’te DASK sponsorluğunda TRT Haber’de yayınlanmaya devam etmiştir.⁵⁰

2.7. 2012 yılı TRT Genel Yayın Planı 2011 yılı planı ile aynıdır.⁵¹

TRT Okul ve Anadolu Üniversitesi Uydu ve Uzay Bilimleri Araştırma Enstitüsü iş birliğiyle, halkı kentsel dönüşüm ve afet riski konusunda bilinçlendirmek amacıyla düzenlenecek olan TV programlarının içeriklerini karara bağlamak amacıyla 28 Ağustos Salı günü “Afetler ve Kentsel Dönüşüm Eğitimi Çalıştayı” düzenlendi. Oluşturulacak programlarda TRT Okul kanalı aracılığıyla deprem ve afet risklerini azaltmaya yönelik çalışmalar yapacaklarını belirttiler.⁵²

2.8. 2013 yılı TRT Genel Yayın Planındaki⁵³ **Kampanya Şekline Dönüştürülecek Konular** maddelerinde afetlerle ilgili hususlar başlığı altında, “...*Tabii, teknolojik afetler ve olaylara karşı erken uyarılar, tanıtıcı bilgiler ve tedbirleri anlatan programlar...*” şeklinde değişmiştir. Buna ilave olarak da “9. *Tabii, teknolojik afetler ve olaylara karşı erken uyarılar, tanıtıcı bilgiler ve tedbirleri anlatan programlar*, 10. *Türkiye’de ve dünyada yaşanan doğal ve teknolojik afetler sonrasındaki uygulamaların anlatılması*”⁵⁴ amaçlanmıştır.

⁴⁸ Asiye Ata-Abdulkadir Atik, “Eğitsel Bir Araç ve Ortam Olarak Videonun Tarihsel Gelişimi” *Atatürk İletişim Dergisi*, 13, s. 27-52.

⁴⁹ *TRT Genel Yayın Planı 2011*, s. 44.

⁵⁰ Doğal Afet Sigortalı Kurumu Zorunlu Deprem Sigortası 2014 Faaliyet Raporu, https://dask.gov.tr/upload/Dask/Raporlar/Faaliyetraporlari/2014_dask_faaliyet_raporu.pdf

⁵¹ TRT Genel Yayın Planı 2012, <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2012%20Y%C4%B1%C4%B1%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%-C4%B1.pdf>

⁵² Vatandaş TRT Okul ile afetler ve kentsel dönüşüm konusunda bilinçlenecek,2012, <http://egazete.anadolu.edu.tr/kampus/29728/vatandas-trt-okul-ile-afetler-ve-kentsel-donum-konusunda-bilinlenecek>

⁵³ “Yönetim Kurulununun 31.10.2012 tarih ve 2012/325 sayılı kararı ile kabul edilmiştir.”

⁵⁴ *TRT Genel Yayın Planı 2013*, <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2013%20Y%C4%B1%C4%B1%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%-C4%B1.pdf>; *TRT Genel Yayın Planı 2011*, s. 45.

2.9. 2014 yılı TRT Genel Yayın Planındaki⁵⁵ Zorunlu Yayınlar başlığı altında, “1.....6306 Sayılı Kanun, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu ayda en az doksan dakika afet, afet risklerinin azaltılması ve kentsel dönüşüm konularında uyarıcı ve eğitici mahiyette yayınlar yapmak zorundadır. Bu yayınlar asgari otuz dakikası 17:00-22:00 saatleri arasında olmak üzere, 08:00-22:00 saatleri arasında yapılır ve yayınların kopyaları her ay düzenli olarak Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanlığına teslim edilmesi⁵⁶ ifadesi eklenmiş ve “2. 4122, 6831 ve 2924 sayılı Kanunlar, orman köylülerini kalkındırma ve destekleme projeleri, erozyon, heyelan ve sel felaketleri, ağaçlandırma çalışmaları, orman alanlarında yapılaşma (Alo 177 Orman Yangını İhbarı)...⁵⁷” şeklinde değişmiştir.

13 Mayıs 2014 tarihinde Soma’da yaşanan ve 301 işçinin ölümüyle sonuçlanan maden kazası da zamanlılık, önemlilik, yakınlık, beklenmezlik, sonuç ve ilgi çekme gibi haber değerlerinin yanı sıra olumsuzluk özelliği ile de televizyon haberlerinin konusu olmuştur. TRT 1 ise, kamu yayıncılığı anlayışıyla paralel bir şekilde olayı daha çok bilgilendirme daha az dramatize etme şeklinde bir eğilim göstermiştir.⁵⁸

2.10. 2015 yılı TRT Genel Yayın Planı⁵⁹

Genel Dinleyici-Seyirci Kitlesine Yönelik Programlar başlığı altında, “35. Çeşitli nedenlerle (başta Suriye olmak üzere) çevre ülkelerden Türkiye’ye gelmek durumunda kalan kitlelerin hayat şartları ve devletimizin bunlara sağladığı imkânlar. 39. Kızılay’ın afet öncesi, sırası ve sonrasında yürüttüğü yardım ve eğitim çalışmaları. 40. “Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi 12. Taraflar Konferansı Türkiye 2015⁶⁰” girdileri yapılmış olup, diğer hususlarda bir önceki yılın genel esasları korunmuştur.

TRT ile Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) arasında imzalanan iş birliği protokolü kapsamında, AFAD’ın Suriyeli sığınmacılara yönelik gerçekleştirdiği çalışmalar, TRT World aracılığı ile uluslararası alanda tanıtılmıştır.⁶¹

Türkçeden farklı dil ve lehçelerde konuşan vatandaşlara yönelik programlar, soydaşlarımıza yönelik programlar, yerli ve yabancı turistlere yönelik programlar, yabancılara yönelik programlar ve reklamlar olarak belirtilmiş olup,

Yabancılara Yönelik Programlarda Öncelikle İşlenecek Konular başlığı altında, “16. Türkiye’nin tabii afetler veya başka sebepler yüzünden mağ-

⁵⁵ “25.09.2013 tarih ve 2013/303 sayılı Yönetim Kurulu kararı ile kabul edilmiştir.”

⁵⁶ TRT Genel Yayın Planı 2014, s. 45-46; TRT Genel Yayın Planı 2015, s. 46.

⁵⁷ TRT Genel Yayın Planı 2014, s. 67.; <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2014%20Y%C4%B1%C4%B1%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%C4%B1.pdf>

⁵⁸ Yurdigül, a.g.m., 2014,s.71-99.

⁵⁹ “Yönetim Kurulunun 25.09.2014 tarih ve 2014/322 sayılı kararı ile kabul edilmiştir.”

⁶⁰ TRT Genel Yayın Planı 2015, s. 50.

⁶¹ TRT ile AFAD arasında iş birliği protokolü imzalandı, 2017, <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/trt-ile-afad-arasinda-is-birligi-protokolu-imzalandi/750110>

dur olan ülkelere yaptığı insanı yardımlar (özellikle dünyanın çeşitli yerlerinde açlığa sefalete terk edilmiş, çeşitli zulümlere uğramış insanlara yaptığı yardımlar)⁶² ifadesine yer verilmiştir.

2.11. 2016⁶³, 2017⁶⁴ ile 2018 yılı⁶⁵ planlarında 2015 yılı TRT Genel Yayın Planı hükümleri uygulanmıştır. 2018 yılından itibaren de TRT Genel Yayın Planları hazırlanmamaktadır. Yayın Birimleri kendi alanları ile ilgili planlamalarını yapmaktadır.

2018 TRT Genel Yayın Planında, Telegün başlığı altında,

“4. Teleteks sayfalarında; gerçek zamanlı İMKB hisse senetleri bilgilerinden, kamunun işçi taleplerine, eğitim sayfalarından, döviz kurlarına, güncel haberlerden (Türkiye, Dünya, Ekonomi, Spor, Sağlık, Kültür-Sanat haberleri), Türkiye’de gerçekleşen son deprem bilgilerine, şans oyunu sonuçlarından, Devlet İstatistik Enstitüsü verilerine, konsolosluk hizmetlerinden asker alma ve seferberlik işlemlerine, televizyon ve radyo yayın akışlarından TRT market bilgilerine kadar birçok bilgiye ulaşmak mümkün olmaktadır⁶⁶ ifadelerine yer verilir.

Yine **Kampanya Şekline Dönüştürülecek Konular** başlığı altında, “19. Sığınmacılara yönelik yürütülen faaliyetlerin tanıtılması ile sığınmacıların hakları konusunda bilgilendirici programlar yapılması, 20. “Orman Yangunlarıyla Mücadelede Ulusal Destek Kampanyası” ve “Alo 177 Orman Yangın İhbarı” kampanyalarının desteklenmesi, 24. Tabii, teknolojik afetler ve olaylara karşı erken uyarılar, tanıtıcı bilgiler ve tedbirleri anlatan programlar, 25. Türkiye’de ve dünyada yaşanan doğal ve teknolojik afetler sonrasındaki uygulamaların anlatılması⁶⁷,

Zorunlu Yayınlar başlığı altında, “1. 6306 Sayılı Kanun, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu ayda en az doksan dakika afet, afet risklerinin azaltılması ve kentsel dönüşüm konularında uyarıcı ve eğitici mahiyette yayınlar yapmak zorundadır. Bu yayınların asgari 30 dakikası 17.00-22.00 saatleri arasında olmak üzere, 08.00-22.00 saatleri arasında yapılır (Bu saatler dışında yapılan yayınlar, aylık 90 dakikalık süreye dâhil edilmez.) ve yayınların kopyaları her ay düzenli olarak Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanlığına teslim edilmesi,

⁶² TRT Genel Yayın Planı 2015, s. 78.; <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2015%20Y%C4%B1%C4%B1%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%C4%B1.pdf>

⁶³ “Yönetim Kurulunun 15.09.2015 tarih ve 2015/721 sayılı kararı ile kabul edilmiştir.”; TRT Genel Yayın Planı 2016, <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2016%20Y%C4%B1%C4%B1%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%C4%B1.pdf>

⁶⁴ “Yönetim Kurulu’nun 14.12.2016 tarih ve 2016/463 Sayılı Kararı ile kabul edilmiştir.”; TRT Genel Yayın Planı 2017, <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2017%20Y%C4%B1%C4%B1%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%C4%B1.pdf>

⁶⁵ “Yönetim Kurulu’nun 05.12.2017 tarih ve 2017/479 sayılı kararı ile kabul edilmiştir.”; TRT Genel Yayın Planı 2018, <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2018%20Y%C4%B1%C4%B1%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%C4%B1.pdf>

⁶⁶ TRT Genel Yayın Planı 2018, s. 13.

⁶⁷ TRT Genel Yayın Planı 2018, s. 50-51.

Öncelikle İşlenecek Konular, Yaygın Eğitim Programlarında Öncelikle İşlenecek Konular, Genel Dinleyici-Seyirci Kitlelerine Yönelik Programlar başlığı altında, “62.Kızılay’ın afet öncesi, sırası ve sonrasında yürüttüğü yardım ve eğitim çalışmalarıdır⁶⁸”,

Çevre Programlarında Öncelikle İşlenecek Konular başlığı altında, “2. 4122, 6831 ve 6292 sayılı Kanunlar, orman köylülerini kalkındırma ve destekleme projeleri, erozyon, heyelan ve sel felaketleri, ağaçlandırma çalışmaları, orman alanlarında yapılaşma (Alo 177 Orman Yangını İhbarı)⁶⁹ ile

Yabancılarla Yönelik Programlarda Öncelikle İşlenecek Konular başlığı altında, “19. Türkiye’nin tabii afetler veya başka sebepler yüzünden mağdur olan ülkelere yaptığı insanı yardımlar (özellikle dünyanın çeşitli yerlerinde açığa sefalete terk edilmiş, çeşitli zulümlere uğramış insanlara yaptığı yardımlar.⁷⁰” konu ve başlıklarına yer verilir.

TRT, her yıl Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık, Genelkurmay, MİT, MGK, RTÜK vb. kurumlara göndererek, ülke gündemini ilgilendiren hususlarla ilgili yayınlanmasını istenen programları sorduğunu görmekteyiz.

“Toplumsal Konular, Uluslararası Konular, Kültür-Sanat ve Spor” başlıklarının öğrenilmek istendiği yazının ekinde, “Kurumumuzca ‘2019 TRT Genel Yayın Planı’ taslağı hazırlık çalışmalarına başlanmıştır. Bu bağlamda, 2019 yılında yayınlarımızda yer almasında yarar görülen öncelikle işlenecek konular, kampanya şekline dönüştürülecek konular ve genel yayın planımızın genel çerçevesi ile, özellikle ekli listede belirtilen konu başlıkları hakkında görüş ve tekliflerinize ihtiyaç duyulmaktadır. Belirtilen hususlara ait bilgi, görüş B tekliflerinizin 15.05.2018 tarihine kadar gönderilmesi” istenmiştir. Bu yaklaşım tarzı ise TRT kurumu yayınları hazırlanmadan önce paydaşların görüşlerinin alınması olarak değerlendirilebilir. Bahse konu yazıya gelen dönüşlere baktığımızda ise, Genelkurmay, terörle mücadeleyle dönük yayınlar isterken, Aile Bakanlığı da boşanma konusunun işlenmesini önermekte, Malatya Belediyesi’nin ise “Kayısı” konusunda⁷¹ yayın önerisinde bulunduğunu görmekteyiz.

Sonuç

Ülkemiz afet olgusunun sık yaşandığı bir coğrafyada olması nedeniyle plan ve politikalarını bu yöne ağırlık vererek geliştirmeye çalışmak durumundadır. Bundan dolayıdır ki afet konusundaki temel sorun kavramların yanlış anlaşılmasının önüne geçilmeli ve afet olgusu doğru bilinmeli, ülkemizde önceki dönemlerde yaşanan acı deneyimlerin gelecekte de yaşanmaması için standartların belirlenmeli ve çalışmaların planlanmasında yanlış programlar düzeltilebilmelidir.

⁶⁸ TRT Genel Yayın Planı 2018, s. 56.

⁶⁹ TRT Genel Yayın Planı 2018, s. 75.

⁷⁰ TRT Genel Yayın Planı 2018, s. 87.

⁷¹ TRT’den kamu kurumlarına mektup: Ne yayınlayacağımıza siz karar verin, 2018, <https://www.demokrathaber.org/trtden-kamu-kurumlarina-mektup-ne-yayinlayacagimiza-siz-karar-verin>; TRT’ye TSK Bakanlık ve Belediye’den dikkatleri çeken üç program önerisi, 2019, <https://www.yenisafak.com/hayat/trtye-tdk-bakanlik-ve-belediyeden-dikkatleri-cekten-uc-program-onesi-3213854>

TRT Kurumu Genel Müdürlüğü ülkemizin tek kamu yayın kuruluşudur. Ülkemiz toprakların %99,5'i üzerinde izlenme olanağına sahiptir. Bununla birlikte, 17 farklı uydusu, 8 yurtiçi müdürlüğü, 17 yurtdışı temsilciliği, 17 farklı uydu, geniş karasal yayın altyapısı ve çok seçenekli dijital medya platformları; 18 televizyon ve 16 radyo kanalı, 4 dergi ve dünyanın her yerinden milyonlarca takipçisi olan dijital mecra yayınlar ve 41 dilde tüm dünyadaki izleyici, dinleyici ve takipçisine ulaşması, afetler, afet hazırlıkları ve afet yönetimi ve afet sonrası çalışmalarda yadsınmaz bir güce sahiptir.

Çalışmamızda TRT Kurumu Genel Müdürlüğü ve TRT Kurumu Genel Yayın Planlarında Afete nasıl ve hangi başlık ve içeriklerle yer verildiğini ele almaya ve nihayetinde diğer paydaşların talep, görüş ve önerileri ile planlara daha farklı bakış açıları getirilerek afet/afet yönetimi ve kamu yayıncılığı ilişkisini ele almaya çalıştık.

TRT Kurumu Genel Müdürlüğünün son on iki yıllık genel yayın planlarına incelediğimizde 1543 sayfadan oluştuğunu görmekteyiz. Konumuz olan afet ve afet kavramlarının geçtiği metinlerin kelime sayısı ortalama 2500-2700 kelime arasındadır.

“Toplumun, kazalarda, tabii afetlerde kriz, seferberlik ve savaş halleri gibi olağanüstü durumlarda karşılaşılabilecek tehlikeler karşısında önceden alınması gereken tedbirler konusunda uyarılmasına, böyle bir durumda faydalanacakları hizmetlerin tanıtılmasına” ifadesi tüm planlarda korunarak bir sonraki yıllara aktarılmıştır.

2006 yılın genel yayın planında yer alan, “Kampanya Şekline Dönüştürülecek Konular Başlığı Altında yer alan, Ormanlarla ilgili olarak, Tarım ile ilgili olarak, Çevre felaketleri ile ilgili olarak, Su ve gıda kaynaklarına etkilerinin Su kaynaklarının korunması ile ilgili olarak, Türlerin korunması ile ilgili olarak, Geri dönüşümün (Recycling) önemi konusunda, Doğal kaynakların ekonomik kullanımının önemi ile ilgili olarak, Çevrenin korunması için çalışan kamu kurumlarının ve STK (Sivil Toplum Kuruluşları) faaliyetlerinin tanıtılması” konularına 2008 yılı yayın planlarından alt başlıklar altında rastlamamaktayız. Bu konulara sonraki planlarda madde olarak yer verilmeye çalışılmıştır.

2007 yılı TRT Genel Yayın Planında, bir önceki yıldan farklı olarak, 4122, 6831 ve 2924 sayılı Kanunlar ve özellikle orman, sel yangın, erozyon konularının işlenmesine dikkat edilmiştir. Yine, Türk Silahlı Kuvvetlerini ilgilendiren güncel konular işleneceği zaman bu hususlara da atıflar yapılması öngörülmüştür.

2008 yılı TRT Genel Yayın Planında, atom enerjisi, üretimi, kullanımı, geliştirilmesi vb. hususlarla ilgili yayınlar ile doğal afetlerin zararlarının azaltılması, afet/acil durumlar öncesi, sonrası faaliyetler; depremler ve depreme dayanıklı yapılar konularına da yer verilmesi planlanmıştır.

2009 yılı TRT Genel Yayın Planında 2008 yılı Genel Yayın Planı olduğu gibi korunmuştur. Konumuzla ilgili hususlarda herhangi bir değişikliğe gidilmemiştir.

2010 yılında orman yangınlarıyla Orman Yangın İhbarı sistemi, afetler, afetlerin nedenleri ve sonuçları, afetler sonrası çalışmalar, orman köylüleri, erozyon, heyelan, sel, geri dönüşüm temalarının işlenmesi, afetler ve acil durumlara katkı açısından kayda değer bir yaklaşımdır.

Afetler ve Acil Durumlarda erken uyarı sistemleri hayati önemi haiz unsurlardır. Erken uyarı sistemlerini işleyecek programlara yer verileceğinin planlanması ve de bunun yayınlarla hayata geçirilmesi ulusal ve uluslararası farkındalık açısından önemi büyüktür.

2015 yılı TRT Genel Yayın Planında önceki yıllardaki planlardaki konulardan farklı olarak göç konusuna ayrıca yer verilmiştir. Genel Dinleyici-Seyirci Kitlesine Yönelik Programlar başlığı altında, başta Suriye olmak üzere çevre ülkelerden Türkiye'ye gelmek durumunda kalan kitlelerin hayat şartları ve devletimizin bunlara sağladığı imkânlar, Kızılay'ın afet öncesi, sırası ve sonrasında yürüttüğü yardım ve eğitim çalışmaları, Türkiye'nin tabii afetler veya başka sebepler yüzünden mağdur olan ülkelere yaptığı insanı yardımlar (özellikle dünyanın çeşitli yerlerinde açlığa sefaletle terk edilmiş, çeşitli zulümlere uğramış insanlara yaptığı yardımların işleneceğinin belirtilmesi TRT'nin konuya yaklaşımının boyutunu gözler önüne sermektedir.

2016, 2017 ve 2018 yılı planlarında 2015 yılı TRT Genel Yayın Planında hükümleri esas alınmış, *Sığınmacılara yönelik yürütülen faaliyetlerin tanıtılması ile sığınmacıların hakları konusunda bilgilendirici programlar yapılması planlanmış, ayda en az doksan dakika afet, afet risklerinin azaltılması ve kentsel dönüşüm konularında uyarıcı ve eğitici mahiyette yayınlar yapmak zorundadır. Bu yayınların asgari 30 dakikası 17.00-22.00 saatleri arasında olmak üzere, 08.00-22.00 saatleri arasında yapılır⁷², esasına göre yayınlarında yukarıda açıkladığımız konu veya konulara yer verilmiştir.*

Türkiye konumu itibariyle afetler ile acil durumların yaşandığı bir ülkedir. Bu kapsamda afetler ve acil durumlar konularında farkındalık yaratmak, afet öncesi, esnası ve sonrasında daha az mal ve can kaybı sağlamak için toplumların bilinçlendirilmesi, aydınlatılması gerekmektedir.

TRT Kurumu Genel Müdürlüğü Türkiye'nin tek kamu yayın kurumu olması hasebiyle bu konuda görevini yerine getirirken tüm paydaşlarıyla ve toplumla etkin bir iletişimde olmak durumundadır.

Günümüz afet ve acil durumlar mevzuatına, konularına ve uygulamalarına baktığımız zaman, TRT'nin yayınlarında ve yayın planlarında daha ayrıntılı, anlaşılır ve ilgili kurumların doğrudan desteği ile hazırlanmış metin ve yayınlarına yer vermesinin ele aldığımız konuların anlaşılması açısından çok önemlidir.

Bununla birlikte, Kamu-kurum ve kuruluşları, üniversiteler/akademisyenler ile STK'lar eğer afetlerin farkına varmış bir toplum tesis etmek istiyor yapacakları çalışmaları diğer kurumlarla paylaşmalı ve hatta özel yuvarlak masa toplantıları ile bilgi ve birikimlerini TRT Kurumu Genel Müdürlüğü dâhil diğer paydaşlarına da iletmelidir.

⁷² Bu saatler dışında yapılan yayınlar, aylık 90 dakikalık süreye dahil edilmez.

Kaynakça

- 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun, 2022, <https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/>
- Akgüner, Tayfun: "Kamu Hizmeti Yayıncılığı", *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, İstanbul University Faculty of Communication Journal*, 0 (7), 1998, s.285-296.
- Asiye Ata-Abdulkadir Atik, "Eğitsel Bir Araç ve Ortam Olarak Videonun Tarihsel Gelişimi" *Atatürk İletişim Dergisi*, 13, s.27-52.
- Böyükbaş, Kenan: "Kamu Yayıncılığı Bağlamında TRT Radyolarına Bakış: TRT Radyo 1 ve TRT FM Örneği", *TRT Akademi*, 5 (9), 2020, s.52-85.
- Doğal Afet Sigortaları Kurumu Zorunlu Deprem Sigortası 2014 Faaliyet Raporu, https://dask.gov.tr/upload/Dask/Raporlar/Faaliyetraporlari/2014_dask_faaliyet_raporu.pdf
- Göknur Çavdar, "Tarımsal Bilişim-Radyo ve Televizyon", *Akademik Bilişim, 09- XI. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri 11-13 Şubat 2009 Harran Üniversitesi, Şanlıurfa*, s. 569-579.
- İklim Değişikliğinin Neden Olduğu Afetlerin Etkileri, *İklim Değişikliği Eğitim Modülleri Serisi 15*, Hazırlayan: Prof. Dr. Aslı Akay 2019, Ankara, s. 15.
- Kadioğlu, Mikdat: "Türkiye'de İklim Değişikliği Risk Yönetimi", *Türkiye'nin İklim Değişikliği II. Ulusal Bildiriminin Hazırlanması Projesi Yayını*, 2012, s. 3.
- Kemaloğlu, Muhammet: "Türkiye'de Afet Yönetiminin Tarihi ve Yasal Gelişimi", *Akademik Bakış Dergisi*, Sayı: 52, Kasım-Aralık 2015, s. 126-147.
- T.C. Kalkınma Bakanlığı Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018), *Afet Yönetiminde Etkinlik T.C. Kalkınma Bakanlığı Özel İhtisas Komisyonu Raporu*, Ankara 2014, s.20-21.
- TRT Genel Yayın Planı 2003, s.1, <https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fmedya.trt.net.tr%2Fmedya%2Fdosya%2F2008%2F08%2F28%2F1f6abded-824b-44cb-b084-ea27e01ffc2.doc>
- TRT Genel Yayın Planı 2006, <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2006%20Y%C4%B1%C4%B1%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%C4%B1.pdf>
- TRT Genel Yayın Planı 2007, <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2007%20Y%C4%B1%C4%B1%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%C4%B1.pdf>
- TRT Genel Yayın Planı 2008, s.74, <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2008%20Y%C4%B1%C4%B1%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%C4%B1.pdf>
- TRT Genel Yayın Planı 2009, <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2009%20Y%C4%B1%C4%B1%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%C4%B1.pdf>
- TRT Genel Yayın Planı 2010, <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2010%20Y%C4%B1%C4%B1%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%C4%B1.pdf>; TRT Genel Yayın Planı 2010, s.42.
- TRT Genel Yayın Planı 2011, s.68, <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2011%20Y%C4%B1%C4%B1%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%C4%B1.pdf>
- TRT Genel Yayın Planı 2012, <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2012%20Y%C4%B1%C4%B1%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%C4%B1.pdf>
- TRT Genel Yayın Planı 2013, <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2013%20Y%C4%B1%C4%B1%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%C4%B1.pdf>; TRT Genel Yayın Planı 2011, s.45.
- TRT Genel Yayın Planı 2014, s.67., <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2014%20Y%C4%B1%C4%B1%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%C4%B1.pdf>
- TRT Genel Yayın Planı 2015, s.78, <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2015%20Y%C4%B1%C4%B1%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%C4%B1.pdf>

- TRT Genel Yayın Planı 2016, <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2016%20Y%C4%B1%C4%B1%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%C4%B1.pdf>
- TRT Genel Yayın Planı 2017, <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2017%20Y%C4%B1%C4%B1%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%C4%B1.pdf>
- TRT Genel Yayın Planı 2018, <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/Attachments/4/2018%20Y%C4%B1%C4%B1%20Genel%20Yay%C4%B1n%20Plan%C4%B1.pdf>
- TRT ile AFAD arasında iş birliği protokolü imzalandı,2017, <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/trt-ile-afad-arasinda-is-birligi-protokolu-imzalandi/750110>
- TRT, Görevlerimiz, 2022,<http://www.trt.net.tr/Kurumsal/Gorevlerimiz.aspx>
- TRT, İlklerin Televizyonu, 2022, <https://www.trthaber.com/haber/gundem/ilklerin-televizyonu-trt-53-yasinda-552261.html>
- TRT, Tarihçe, 2022, <http://www.trt.net.tr/umep/trt/tarihce/>; TRT, TRT Tarihi, 2022, <https://www.trtmuze.com.tr/hakkimizda/trt-tarihi/>
- TRT, Tarihçe, 2022, <https://www.trt.net.tr/Kurumsal/tarihce.aspx>
- TRT, TRT Faaliyet Raporu 2020, 2022,<https://www.trt.net.tr/kurumsal/2020/:21>; TRT, Tarihçe, 2022, <https://www.trt.net.tr/Kurumsal/tarihce.aspx>
- TRT, Yayın İlklerimiz, 2022,<https://www.trt.net.tr/Kurumsal/YayinIlklerimiz.aspx>
- TRT'den deprem özel programı,2009, <https://www.evrensel.net/haber/200898/trt-den-deprem-ozel-programi>
- TRT'den kamu kurumlarına mektup: Ne yayınlayacağımıza siz karar verin, 2018, <https://www.demokrathaber.org/trtden-kamu-kurumlarina-mektup-ne-yayinlayacagimiza-siz-karar-verin>
- TRT'de Fındıkta Budamanın Önemi Anlatıldı, 2020, <https://trabzon.tarimorman.gov.tr/Haber/583/Trtde-Findikta-Budamanin-Onemi-Anlatildi>
- TRT'ye TSK Bakanlık ve Belediye'den dikkatleri çeken üç program önerisi, 2019, <https://www.yenisafak.com/hayat/trtye-tsk-bakanlik-ve-belediyeden-dikkatleri-cek-uc-program-onerisi-3213854>
- Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP), T.C. Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı,https://www.afad.gov.tr/kurumlar/afad.gov.tr/2419/files/Afet_Mud_Pi_ResmiG_20122013.pdf, s.16.
- Vatandaş TRT Okul ile afetler ve kentsel dönüşüm konusunda bilinçlenecek,2012, <http://egazete.anadolu.edu.tr/kampus/29728/vatandas-trt-okul-ile-afetler-ve-kentsel-donusum-konusunda-bilinclenecek>
- Wesley Wei-Mohammad Mojtahedi, Maziar Yazdani ve Kamyar Kabirifar: "Avustralya'nın Ulusal İnşaat Yasasının Uyumlaştırılması ve Dayanıklı Binaların ve Toplulukların Elde Edilmesinde Afet Riskinin Azaltılması için Sendai Çerçevesi" Binalar 11, no.10, 2021, s. 429.
- Yıllık Genel Yayın Planları, Genel Yayın Planları, 2022, <https://kurumsal.trt.net.tr/birimler/stratejigelistirme/Lists/Personel/DispForm.aspx?ID=4&Source=https%3A%2F%2Fkurumsal%2Etrt%2Enet%2Etr%2Fbirimler%2Fstratejigelistirme%2FLists%2FPersonel%2FAllItems%2Easpx&ContentTypeId=0x010053012BFB97BA8E40A5571FEBE236967C>
- Yurdigül, Aslı, "Olumsuz Olayların Televizyon Bültenlerinde Sunumu: "Soma Faciası" Üzerine Bir İnceleme Çalışması", *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 2/4 (Ekim 2014), s. 71-99.

Ekler

Tablo 1. TRTTelevizyon Yayınlarında Program Türlerinin Hedeflenen Oranları⁷³

PROGRAM TÜRLERİ	TELEVİZYON						
	TRT-1 %	TRT-2 %	TRT-3 %	TRT-4 ⁴⁸ %	TRT-GAP %	TRT-INT %	TRT-TURK %
Eğitim Programları	14	3.2		48.5	28.5	14.5	15
Kültür Programları	7.5	31.4		1	23	19	15
Drama Programları	42.7	7			21.5	23	30
Müzik Programları	4.5	10		49.5	15	10.5	11
Eğlence Programları	3.5					6.5	4.5
Haberler	10.8	35.3			5	16.5	13.9
Meclis TV			33				
Spor Programları	5	7.2	63.5		1	2	1.6
Türkçeden Farklı Dil ve Lehçeler ⁴⁷			2				
Reklamlar	7	0.5				1	
Diğerleri ⁴⁸	5	5.4	1.5	1	6	7	9
TOPLAM	100	100	100	100	100	100	100

Tablo 2. TRT Yayınlarında Kültür Programlarının Hedeflenen Oranları⁷⁴

KÜLTÜR PROGRAMLARI	RADYO		TELEVİZYON					
	Radyo-1 %	Radyo-2 (TRT-FM) %	TRT-1 %	TRT-2 %	TRT-4 %	TRT-GAP %	TRT-INT %	TRT-TURK %
Dil ve Edebiyat Programları	15	15	3.5	12		5.2	10	7
Sanat Programları	10	20	1	18		3.5	8	4
Dini Programlar	10		34		100	14	7.5	11.5
Tarih Programları	7	5	1	2.5		0.5	3	3
Bilim ve Teknoloji Programları	10	15	2	5			2	2
Ekonomi Programları	10	15		12			2.5	2.5
Hukuk Programları	8	5				12	2.5	
Sağlık Programları	10	5	0.5	6		16.5	3	1
Çevre Programları	10	10	16.7	6.5		10.3	3.5	3
Halk Bilimi (Folklor) Programları	10	10	41.3	38		38	58	66
T O P L A M	100	100	100	100	100	100	100	100

⁷³ TRT Genel Yayın Planı 2006, s. 91.

⁷⁴ TRT Genel Yayın Planı 2006, s. 96.

Tablo 3. TRT 2006 Yılı Genel Yayın Planı İçindekiler Kısmı⁷⁵

İÇİNDEKİLER		4.0.0.0.0. RADYO VE TELEVİZYONDA YAYINLANAN PROGRAM TÜRLERİNE GÖRE HEDEFLER VE İLKELER	
A. UZUN VADELİ GENEL YAYIN PLANI	1	4.1.0.0.0.0. EĞİTİM PROGRAMLARI	17
1.0.0.0.0. AMAÇ, KAPSAM VE SORUMLULUK	1	4.1.1.0.0.0. AÇIK ÖĞRETİM PROGRAMLARI	17
1.1.0.0.0. AMAÇ	1	4.1.1.1.0.0. Hedefler	17
1.2.0.0.0. KAPSAM	1	4.1.1.2.0.0. İlkeler	17
1.3.0.0.0. SORUMLULUK	1	4.1.2.0.0.0. YAYIN EĞİTİM PROGRAMLARI	17
2.0.0.0.0. YAYIN İLKE VE ESASLARI	1	4.1.2.1.0.0. GENEL DİNLEYİCİ-SEYİRCİ KİTLESİNE YÖNELİK PROGRAMLAR	17
2.1.0.0.0. ANAYASAYIN 133. MADDESİ	1	4.1.2.1.1.0. Hedefler	17
2.2.0.0.0. TÜRKİYE RADYO TELEVİZYON KANUNUNUN 5. MADDESİNDE YER ALAN GENEL YAYIN ESASLARI	2	4.1.2.1.2.0. İlkeler	19
2.3.0.0.0. RADYO VE TELEVİZYONLARIN KURULUŞ VE YAYINLARI HAKKINDAKİ KANUNUN 4. MADDESİNDE YER ALAN YAYIN İLKELERİ	3	4.1.2.2.0.0. ÖZEL DİNLEYİCİ-SEYİRCİ KİTLELERİNE YÖNELİK PROGRAMLAR	19
2.4.0.0.0.0. ÖZEL YAYIN ESASLARI	3	4.1.2.2.1.0. Hedefler	20
2.4.1.0.0.0. YAPIM VE YAYIN	4	4.1.2.2.2.0. Gençlere Yönelik Programlar	21
2.4.2.0.0.0. DİL, ANLATIM VE SUNUŞ	7	4.1.2.2.2.2. İlkeler	21
2.4.3.0.0.0. UZMANLARDAN YARARLANMA	7	4.1.2.2.3.0. Kadınlara Yönelik Programlar	22
2.4.4.0.0.0. DİNLEYİCİLERİN PROGRAMLARA KATILMASI	7	4.1.2.2.3.1. Hedefler	22
2.4.5.0.0.0. PROGRAM DESTEKLENMESİ	8	4.1.2.2.3.2. İlkeler	23
3.0.0.0.0.0. RADYO, TELEVİZYON VE İNTERNET WEB SİTESİ YAYIN DÜZENİ	8	4.1.2.2.4.0. Ailelere Yönelik Programlar	23
3.1.0.0.0.0. RADYO YAYIN DÜZENİ	8	4.1.2.2.4.1. Hedefler	23
3.1.1.0.0.0. Hedefler	8	4.1.2.2.4.2. İlkeler	23
3.1.2.0.0.0. YAYIN DÜZENİ	8	4.1.2.2.5.0. Yaşlı ve Emeklilere Yönelik Programlar	24
3.1.2.1.0.0. YURT İÇİ RADYO YAYINLARI	8	4.1.2.2.5.1. Hedefler	24
3.1.2.1.1.0. RADYO-1 (TÜRKİYE RADYOLARI BİRİNCİ PROGRAMI)	8	4.1.2.2.5.2. İlkeler	24
3.1.2.1.2.0. RADYO-2 (TRT-FM, TÜRKİYE RADYOLARI İKİNCİ PROGRAMI)	9	4.1.2.2.6.0. Sosyal Bakımdan Korunması Gerekenlere Yönelik Programlar	24
3.1.2.1.3.0. RADYO-3 (TÜRKİYE RADYOLARI ÜÇÜNCÜ PROGRAMI)	9	4.1.2.2.6.1. Hedefler	24
3.1.2.1.4.0. RADYO-4 (TÜRKİYE RADYOLARI DÖRDÜNCÜ PROGRAMI)	9	4.1.2.2.6.2. İlkeler	24
3.1.2.1.5.0. TURİZM RADYOSU	10	4.1.2.2.7.0. Çiftçi ve Köylülere Yönelik Programlar	25
3.1.2.1.6.0. BÖLGE RADYOLARI	10	4.1.2.2.7.1. Hedefler	25
3.1.2.1.7.0. HATAY İL RADYOSU (TRT HATAY FM)	11	4.1.2.2.7.2. İlkeler	25
3.1.2.2.0.0. YURT DIŞI RADYO YAYINLARI	11	4.1.2.2.8.0. İş ve Meslek Kesimlerine Yönelik Programlar	25
3.1.2.2.1.0. TÜRKİYE NİN SESİ RADYOSU	11	4.1.2.2.8.1. Hedefler	25
3.2.0.0.0.0. TELEVİZYON YAYIN DÜZENİ	12	4.1.2.2.8.2. İlkeler	26
3.2.1.0.0.0. Hedefler	12	4.1.2.2.9.0. Katılmamada Öncelikli Yörelere Yaşayan Vatandaşlara Yönelik Programlar	26
3.2.2.0.0.0. YAYIN DÜZENİ	13	4.1.2.2.9.1. Hedefler	26
3.2.2.1.0.0. YURT İÇİ TELEVİZYON YAYINLARI	13	4.1.2.2.9.2. İlkeler	27
3.2.2.1.1.0. TRT-1 (TÜRKİYE TELEVİZYONLARI BİRİNCİ PROGRAMI)	13	4.1.2.2.10.0. Yurt Dışındaki Vatandaşlara Yönelik Programlar	28
3.2.2.1.2.0. TRT-2 (TÜRKİYE TELEVİZYONLARI İKİNCİ PROGRAMI)	13	4.1.2.2.10.1. Hedefler	28
3.2.2.1.3.0. TRT-3 (TÜRKİYE TELEVİZYONLARI ÜÇÜNCÜ PROGRAMI)	13	4.1.2.2.10.2. İlkeler	28
3.2.2.1.4.0. TRT-4 (TÜRKİYE TELEVİZYONLARI DÖRDÜNCÜ PROGRAMI)	14	4.2.0.0.0.0. KÜLTÜR PROGRAMLARI	29
3.2.2.1.5.0. TRT-GAP	14	4.2.1.0.0.0. Dil ve Edebiyat Programları	29
3.2.2.1.6.0. TELEĞİN	14	4.2.1.1.0.0. İlkeler	29
3.2.2.1.7.0. TRT-VERİ YAYINCILIĞI	14	4.2.2.0.0.0. Sanat Programları	29
3.2.2.2.0.0. YURT DIŞI TELEVİZYON YAYINI	15	4.2.2.1.0.0. Hedefler	29
3.2.2.2.1.0. TRT-INT	15	4.2.2.2.0.0. İlkeler	30
3.2.2.2.2.0. TRT-TÜRK	15	4.2.3.0.0.0. Dinî Programlar	30
3.3.0.0.0.0. İNTERNET WEB SİTESİ YAYIN DÜZENİ	15	4.2.3.1.0.0. Hedefler	30
3.3.1.0.0.0. Hedefler	15	4.2.3.2.0.0. İlkeler	31
3.3.2.0.0.0. YAYIN DÜZENİ	16	4.2.4.0.0.0. Tarih Programları	32
3.3.2.1.0.0. trt.net.tr	16		

Tablo 4. TRT TV Yayınlarında Program Türlerinde Hedeflenen Oranlar⁷⁶

PROGRAM TÜRLERİ	TELEVİZYON						
	TRT-1 %	TRT-2 %	TRT-3 %	TRT-4 ⁵¹ %	TRT-GAP %	TRT-INT %	TRT-TURK %
Eğitim Programları	13.8	2.3		47.5	25	18.1	17.3
Kültür Programları	8.8	37.2		0.9	26	29.2	29.3
Drama Programları	40.3	12			21.3	13.8	12.5
Müzik Programları	5	9.5		51.1	15.3	11.5	13.4
Eğlence Programları	2.4				0.8	3.3	3.6
Haberler	9.7	27.4			6.3	15.6	14.9
Meclis TV			35.4				
Spor Programları	4	4.3	58.2		0.2	2.5	1.7
Türkçeden Farklı Dil ve Lehçeler ⁵²			3.9				
Reklamlar	11.5	1.6				0.2	
Diğerleri ⁵³	4.5	5.7	2.5	0.5	5.1	5.8	7.3
TOPLAM	100	100	100	100	100	100	100

⁷⁵ TRT Genel Yayın Planı 2006, s. i-ii.

⁷⁶ TRT Genel Yayın Planı 2007, s. 92.

Tablo 5 TRT TV Yayınlarının Program Türlerine Göre Hedeflenen Oranları⁷⁷

PROGRAM TÜRLERİ	YURT İÇİ YAYINLAR								YURT DIŞI YAYINLAR			
	TRT-1 Oran(%)	TRT HABER Oran(%)	* TRT-3 Oran(%)	TRT-GAP Oran(%)	TRT ÇOCUK Oran(%)	TRT-5 ANADOLU Oran(%)	* TRT-6 Oran(%)	TRT TURİZMBELG. Oran(%)	TRT MÜZİK Oran(%)	TRT TÜRK Oran(%)	* TRT AVAZ Oran(%)	* TRT ARAPÇA Oran(%)
EĞİTİM	11,9	2	2	30,9	14	8,5	27,4	33	-	5	12	7,9
KÜLTÜR	11,8	16	1	24,9	7	12,5	18,4	62	-	34,9	30	47,8
DRAMA	24,1	-	-	15,8	53	12,5	9,5	-	-	-	18	14,9
SİNEMA	5,7	1	-	3,9	1,8	6	3,8	-	-	-	3	1,8
MÜZİK	6	1	1,5	8,4	-	15	4	-	67	1	18	6,2
EĞLENCE	1,5	-	-	6,6	2,3	8,5	16	-	29	-	7	2,7
HABER BÜLTENİ	3,6	37	11,8	-	3,4	12	9	-	-	32	4	3,5
HABER PROGRAM	5,2	31	-	1,6	-	6	0,6	-	-	22	2	7,7
SPOR PROGRAMLARI	14,7	7	81,4	-	-	2	3	-	-	3	3	1,2
REKLAMLAR	10	4	0,1	0,1	10	12,5	0,3	1	-	0,1	1	0,7
DİĞER	5,5	1	2,2	7,8	8,5	4,5	8	4	4	2	2	5,6
T O P L A M	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tablo 6 TRT Haber Bültenleri ile Haber Programlarının Hedeflenen Oranları⁷⁸

HABERLER	RADYO				TELEVİZYON			
	Radio-1	Radio-2 (TRT-FM)	Radio-3	Radio-4	TRT-1	TRT-2	TRT-INT	TRT TÜRK
	%	%	%	%	%	%	%	%
Haber Bültenleri	8.10	5	4.75	5	5.82	16.44	8.58	8.20
Haber Programları	0.90		0.25		3.88	10.96	7.02	6.70
T O P L A M	9	5	5	5	9.70	27.40	15.60	14.90

Tablo 7 TRT Yurt İçi Televizyon Yayınlarında Yaygın Eğitim Programlarının Hedef Kitlelere Göre Hedeflenen Oranları⁷⁹

EĞİTİM PROGRAMLARI	RADYO		TELEVİZYON					
	Radio-1	Radio-2 (TRT-FM)	TRT-1	TRT-2	TRT-4	TRT-GAP	TRT-INT	TRT-TÜRK
	%	%	%	%	%	%	%	%
AÇIK ÖĞRETİM PROGRAMLARI	4				46.4			
YAYGIN EĞİTİM PROGRAMLARI	22	1	21.6	5.4	0.2	31.5	20.1	18.5
T O P L A M	26	1	21.6	5.4	46.6	31.5	20.1	18.5

⁷⁷ “Bir gün içerisinde ortalama; TRT-3 kanalında 30 dakika, TRT-AVAZ kanalında 12 saat, TRT-6 ve TRT-ARAPÇA kanallarında ise 24 saat süre ile farklı dil ve lehçelerde yayın gerçekleştirilmektedir.” TRT Genel Yayın Planı 2011, s. 76.

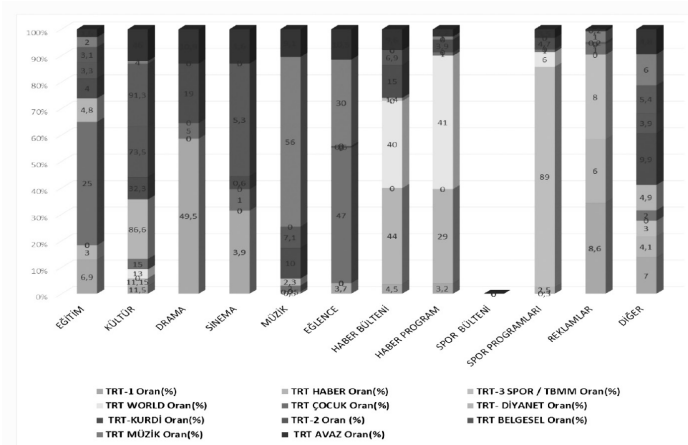
⁷⁸ TRT Genel Yayın Planı 2007, s. 98.

⁷⁹ Tabloda belirtilen hedef (%) oranlar, Genel Yayın Planı 2008’e kadar Eğitim Programları içindeki payını gösterirken, bu tarihten sonra genel yayın içindeki payını göstermektedir. TRT Genel Yayın Planı 2009, s. 98.

Tablo 8 TRT Açık Öğretim ve Yaygın Eğitim Programlarının Hedeflenen Oranları⁸⁰

YAYGIN EĞİTİM PROGRAMLAR		TRT-1 %	TRT-2 %	TRT-GAP %
GENEL SEYİRCİ KİTLESİNE YÖNELİK PROGRAMLAR		1,0	0,5	2,0
ÖZEL SEYİRCİ KİTLELERİNE YÖNELİK PROGRAMLAR	Çocuklara Yön.Prog.	9,5	0,1	6,0
	Gençlere Yön.Prog.	1,0	2,5	2,5
	Kadınlara Yön.Prog.	5,0	0,1	1,0
	Ailelere Yön.Prog.	3,5	1,4	2,0
	Yaşlı ve Emeklilere Yönelik Programlar	0,1	0,4	0,5
	Sosyal Bakımdan Korunması Gerekenlere Yön.Prog.	1,0	0,5	1,0
	Çiftçi ve Köylülere Yönelik Programlar			12,0
	İş ve Meslek Kesimlerine Yönelik Programlar		1,5	
	Kalkınmada Öncelikli Yörelere Yaşayan Vatandaşlara Yön.Prog.			17,0
	Yerli ve Yabancı Turistlere Yönelik Prog.			
	TOPLAM	21,5	7,0	44,0

Tablo 9 TRT TV Yayınlarının Program Türlerine Göre Hedeflenen Oranları⁸¹

⁸⁰ TRT Genel Yayın Planı 2008, s. 94.

⁸¹ TRT Genel Yayın Planı 2018, s. 90.

Extended Abstract

Disaster And Emergency Situations In The General Broadcast Plans Of The General Directorate Of Turkish Radio-Television Institution On The Historical Process

The concept of disaster management is a newly accepted concept in the world. Since our country is in a geography where disasters are experienced frequently, it has to try to develop its plans and policies by focusing on this aspect. For this reason, the main problem regarding disasters should be prevented from being misunderstood and the phenomenon of disaster should be known correctly, standards should be determined so that the painful experiences experienced in the past in our country are not experienced in the future, and wrong programs should be corrected in the planning of studies. The General Directorate of TRT Institution is the only public broadcasting institution of our country. Our country has the opportunity to be monitored on 99.5% of the land. In addition, 17 different satellites, 8 domestic directorates, 17 overseas representations, 17 different satellites, extensive terrestrial broadcasting infrastructure and multi-option digital media platforms; It has an undeniable power in disasters, disaster preparations and disaster management and post-disaster studies, with 18 television and 16 radio channels, 4 magazines and digital media publications with millions of followers from all over the world and reaching audiences, listeners and followers all over the world in 41 languages. We also discussed how and with which titles and contents the Disaster is included in the General Directorate of TRT and TRT Institution General Broadcast Plans, and finally, how to be more beneficial by bringing different perspectives to the plans with the demands, opinions and suggestions of other stakeholders.

Disasters are natural or man-made events, energy accumulations that affect the entire society, sometimes only some parts of it, cause losses, disrupt or even stop the flow of life. In the 1st article of the Law No. 7269 on Aid to be Taken Due to Disasters Affecting Public Life, disasters, earthquake, fire, flood, landslide, rockfall, avalanche etc. listed as. However, these are not the only exceptions. Icing, mudflows, grasshopper invasions, desertification, sea and lake water level changes, hail, frost, landslides, tornado, rockfall, drought, forest, bush and grass fires, epidemics and infectious diseases, heat and cold air waves, fog and low visibility, strong wind, dust, sand, rain, snow and winter storms, tsunamis, volcanic eruptions, lava flows and ash, lightning, subsidence, acid rains, erosion, chemical, biological, radiation and nuclear accidents, as well as fallout, epidemic diseases etc. Potentials can be added to the same title. The world is changing – but what does this mean for disaster and emergency services? The world is faster now. People no longer learn the news after days. An event that takes place on another continent can be heard

on another continent. In the media or the public, there can be a lot of rumors and inaccurate information. Today, internet, phone, radio television, YouTube, WhatsApp, Facebook Messenger, Instagram, WeChat and TikTok etc. A large part of the world is actively used in applications/tools. With the establishment of the Disaster and Emergency Management Presidency (AFAD) in 2009, the organization and management of disasters and emergencies in our country has changed. AFAD, which was established under the Prime Ministry, was connected to the Ministry of Interior with the Presidential Decree No. 4, which entered into force in 2018.

It is AFAD's main duty and responsibility to ensure the management and coordination of preparation and mitigation before the disaster, intervention during the disaster and recovery after the disaster. Our country's disaster and emergency plan is the Turkish Disaster Response Plan (TAMP). With TAMP, the positions, responsibilities and duties of all stakeholders, institutions-organizations and NGOs have been determined. 28 service groups have been allocated according to their services for disaster and emergency response. TAMP includes ministries, institutions, private organizations, NGOs and real persons who will be involved in extraordinary situations of any type and scale that may arise in our country. TRT institution is in TAMP, Communication Service Group. When we look at the duties and responsibilities of the Communication Service group, "to operate alternative communication systems in order to ensure the continuity of communication with the disaster area, to keep the warning and alarm systems operational, and to do the necessary work to announce the warning and alarm news to the public" are among the duties of the TRT Institution and the institutions in the communication group.

Article 5 of the TRT Law No. 2954 contains the provisions on the "General Broadcasting Principles" and TRT has prepared Annual General Broadcast Plans since 1972, giving an order and direction to its broadcasts. It has gained an inclusive and guiding nature for all service groups of TRT. It is aimed to increase the efficiency and quality in production by providing coordination between the units and by working integrating each other. Continuity in practice was ensured by reintroducing some issues and activities in the next plan due to their importance. TRT General Broadcast Plans, TRT Law No. 2954; It has been prepared taking into account the 4th, 5th and 9th articles. In the preparation phase of the General Broadcasting Plan, the Presidency General Secretariat, the General Staff, the National Security Council General Secretariat, the National Intelligence Organization, Ministries, Public Institutions and Organizations, Governorships, Metropolitan Municipalities, Non-Governmental Organizations, production and broadcasting units of our Institution and TRT Directorates Written comments and proposals are also evaluated. The purpose of the TRT General Broadcasting Plans is to "determine the basic, target, principle and priority issues of the broadcast and the necessary

measures to be taken.”. The scope of TRT’s General Broadcasting Plans, “... covers the radio, television and Internet Web Site broadcasting activities of the Turkish Radio-Television Corporation, and the Deputy General Managers, Heads of Departments and Unit Chiefs are responsible for the implementation of the General Broadcasting Plan.”.

In our study, we discussed the Turkish Radio-Television Corporation TRT General Broadcast Plans published between 2006-2018. We tried to explain with examples how the concepts of disasters and emergencies are included in the plans.